

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PREDUZEĆA CESTE FBIH D.O.O. SARAJEVO

2019.

Broj: 01-02-09-11-4-1985-6/19

Sarajevo, juni 2020.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	9
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	10
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	12
6.1	BILANS USPJEHA.....	12
6.1.1	Prihodi	12
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	12
6.1.1.2	Finansijski prihodi.....	13
6.1.1.3	Ostali prihodi i dobiti	13
6.1.1.4	Prihodi od usklađivanja vrijednosti	13
6.1.2	Rashodi	14
6.1.2.1	Poslovni rashodi	14
6.1.2.2	Materijalni troškovi	14
6.1.2.3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	15
6.1.2.4	Troškovi proizvodnih usluga	16
6.1.3	Finansijski rezultat.....	18
6.2	BILANS STANJA.....	18
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	18
6.2.2	Tekuća sredstva	22
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	22
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	23
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	24
6.2.3	Kapital.....	24
6.2.4	Obaveze.....	25
6.2.4.1	Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike i dugoročna razgraničenja.....	25
6.2.4.2	Dugoročne obaveze	26
6.2.4.3	Kratkoročne obaveze.....	28
6.2.4.4	Pasivna vremenska razgraničenja	28
6.2.5	VANBILANSNA EVIDENCIJA	29
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	29
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	29
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE.....	29
7.	JAVNE NABAVKE	30
8.	SUDSKI SPOROVI.....	32
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	33
IV	PRIOLOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	34
	<i>Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine.....</i>	<i>35</i>
	<i>Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine.....</i>	<i>37</i>
	<i>Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine (Indirektna metoda).....</i>	<i>38</i>
	<i>Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava 31. 12. 2019. godine.....</i>	<i>40</i>

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća Ceste Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2019. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Poslovni prihodi u iznosu od 97.143.360 KM nisu pravilno iskazani s obzirom na to da najveći dio u iznosu od 88.952.867 KM ne predstavlja prihode od poslovnih aktivnosti, već se radi o javnim приходima prikupljenim po osnovu naknada od nafte i naftnih derivata i naknada za upotrebu cesta koje se plaćaju pri registraciji vozila. Ovakav način priznavanja prihoda nije u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, zbog čega ni finansijski izvještaji nisu sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, kao ni sa ostalim zahtjevima iz MRS-a i MSFI-ja (tačka 6.1.1.1 Izvještaja);
2. Cestovna infrastruktura u vrijednosti od 2.068.699.377 KM iskazuje se kao nematerijalna imovina u vidu prava upravljanja sa neograničenim vijekom trajanja, a njeno vrednovanje vrši se po modelu revalorizacije. Efekti procjene fer vrijednosti 31. 12. 2019. godine u iznosu od 26.754.425 KM evidentirani su kao povećanje ostalog osnovnog kapitala (izvori sredstava), što nije u skladu sa zahtjevima MRS-a 38 – Nematerijalna imovina (tačka 6.2.1 Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća Ceste FBiH d.o.o. Sarajevo za 2019. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2019. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Za usluge redovnog održavanja magistralnih cesta na području Federacije BiH i nabavke posipnog materijala (soli) za zimsko održavanje cesta u iznosu od 27.966.175 KM, za period od 1. 9. 2018. do 30. 6. 2019. godine, Društvo, iako je bilo obavezno, nije primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja);
2. Na poziciji „nematerijalna sredstva u pripremi“ na datum bilansa iskazano je 155.422.010 KM, od čega se najmanje 8.978.191 KM odnosi na investicije koje su započete u ranijem periodu, a čija realizacija značajno kasni ili su aktivnosti u potpunosti zaustavljene. Zbog toga ne možemo potvrditi efikasnost realizacije projekata (tačka 6.2.1 Izvještaja);
3. Društvo je platilo taksu za nepovučena sredstva u iznosu od 962.563 KM za dva ugovora koja su potpisana sa EBRD-om i IBRD-om jer nije realizovalo sredstva u skladu s Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji magistralnih cesta za 2019. godinu (tačke 5. i 6.2.4.2.1 Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 2. 6. 2020. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić
Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić
Dževad Nekić

II KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
  - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
  - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
  - Zakon o cestama FBiH;
  - Zakon o privrednim društvima;
  - Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
  - Zakon o javnim nabavkama;
  - Zakon o radu;
  - Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
  - Zakon o porezu na dohodak;
  - Zakon o doprinosima;
  - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
  - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno preduzeće Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo osnovano je prema Zakonu o cestama FBiH¹. Vlada FBiH je 1. 7. 2010. godine donijela Odluku o statusnim pitanjima Društva, kojom su uređeni firma, sjedište, znak, djelatnost, osnivanje podružnica, osnovni kapital, način finansiranja i poslovne knjige, organi upravljanja, prestanak, prelazne i završne odredbe, kao i druga pitanja značajna za uspješno i zakonito poslovanje Društva.

Osnivač Društva je Vlada FBiH, a nadležno resorno ministarstvo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija. Prema Zakonu o cestama FBiH, Društvo je jedini upravitelj magistralne cestovne infrastrukture u FBiH i povjereno mu je osiguranje materijalnih i drugih uslova za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju, izgradnju i upravljanje magistralnim cestama, te osiguranje tehničko-tehnološkog jedinstva sistema javnih cesta u FBiH. Resorno ministarstvo je na Društvo prenijelo javne ovlasti vezane za izdavanje rješenja za upotrebu cestovne infrastrukture i korištenja cestovnog zemljišnog pojasa.

Organi upravljanja Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Upravu Društva čine: Ljubo Pravdić – direktor, Dedo Pjanić – izvršni direktor za tehničke poslove i Bakir Isaković – izvršni direktor za ekonomske i pravne poslove. Upravu Društva imenovao je Nadzorni odbor na osnovu saglasnosti Vlade FBiH, na mandatni period od četiri godine, počevši od 4. 3. 2016. godine.

Nadzorni odbor čine: Enal Sarajlić – predsjednik, Mehmed Hero – član, Daliborka Marić – članica, Sulejman Bećirević – član i Željko Petrović – član. Imenovan je Odlukom Skupštine Društva, a na osnovu prethodne saglasnosti Vlade FBiH, na sjednici održanoj 16. 6. 2016. godine na period od četiri godine, počevši od dana donošenja Odluke. Nadzorni odbor održao je osam sjednica u 2019. godini.

Skupštinu Društva čine opunomoćenici koje je imenovala Vlada FBiH. Opunomoćenik je bio Goran Buhač, zaposlenik Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Skupština je u 2019. godini održala dvije sjednice.

Odbor za reviziju čine Meliha Mujezinović–Katana – predsjednica, Ivanka Krstanović – članica i Sadija Sinanović – član. Imenovan je na osnovu Odluke Vlade FBiH, nakon provedene konkursne procedure, 24. 6. 2016. godine na period od četiri godine. Odbor za reviziju u 2019. godini održao je trinaest sjednica, na kojima je razmatrao Izvještaje Odjela za internu reviziju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Društva detaljno je uređena unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim dijelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja Društvo je formiralo osnovne organizacione jedinice: Kabinet uprave, Sektor za studije, projektovanje i građenje, Sektor za upravljanje i zaštitu cesta, informacione sisteme i sigurnost prometa, Sektor redovnog i vanrednog održavanja, Sektor ekonomsko-finansijskih poslova i Sektor pravnih, kadrovskih i općih poslova. Samostalne organizacione jedinice u Društvu su: Odjel za internu reviziju, Odjel za nabavke i Odjel za međunarodne investicije.

U Društvu je 31. 12. 2019. godine bilo 97 zaposlenika.

Sjedište Društva je u Sarajevu, Ulica Terezija br. 54.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 12/10, 16/10 i 66/13

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2019. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima revizije, s prekidima, u periodu od novembra 2019. godine do marta 2020. godine.

S obzirom na to da se obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Društva za 2015. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Društvo je postupilo u skladu s članom 16, tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu poduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka, utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Uvažavaju se aktivnosti Odjela interne revizije i postupa u skladu s datim preporukama;
- 2) Društvo je donijelo Trogodišnji plan poslovanja, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH;
- 3) Obezbjedeđena je evidencija o vremenu provedenom na terenu u cilju ispravnog obračunavanja i isplate naknada;
- 4) Prije zaključivanja ugovora za izvođenje radova osigurana su finansijska sredstva i uslovi za njihovu realizaciju;
- 5) Brza cesta Mostar – Široki Brijeg – Grude, u skladu s članom 13. Zakona o cestama FBiH, prenesena je na JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar;
- 6) Poduzete su aktivnosti u saradnji s resornim ministarstvom i Vladom FBiH oko rješavanja daljnje implementacije i finansiranja rekonstrukcije regionalne ceste Posušje – Jablanica, koja nije u skladu sa Zakonom o cestama FBiH u nadležnosti Društva i isknjižena je;
- 7) Dokumentacija za izradu baze podataka katastra magistralnih cesta preispitana je i isknjižena 2018. godine. Regulisani su odnosi s Federalnom upravom za geodetske i imovinskopravne poslove vezano za vlasništvo nad katastrom;
- 8) Društvo je poslalo zahtjeve za usaglašavanje knjigovodstvenog stanja za date avanse, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH;
- 9) Društvo je usaglasilo stanje svih potraživanja na datum bilansa, u skladu s članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- 10) Sredstva s redovnog transakcijskog računa ne koriste se za projekte u kojima je Društvo implementator, odnosno koji se evidentiraju u vanbilansnoj evidenciji;
- 11) Uspostavljena je potpuna evidencija i pregled tužbi po svim osnovama (broju novih, okončanih, odbijenih i isplaćenih tužbi tokom godine);

- 12) Ispoštovane su usvojene procedure prilikom aktiviranja investicija u pripremi i knjigovodstvenog evidentiranja s obzirom na to da se dio projekata koristi, a knjigovodstveno se i dalje vode kao ulaganje u pripremi;
- 13) Popis imovine i obaveza, kao i usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na datum bilansa, izvršen je u skladu s članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Djelimično se unaprijedilo i poboljšalo funkcioniranje sistema internih kontrola. Donesen je Trogodišnji plan poslovanja Društva i unaprijeđen je sistem naplate potraživanja i MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. Nije se unaprijedio sistem internih kontrola u dijelu: iskazivanja investicija u toku, primjene MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, vršenja nadzora nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koji se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja;
- 2) Iako je pojačan nadzor nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli koja se skladišti kod izvođača radova redovnog održavanja, još uvijek nije uspostavljena potpuna kontrola nad njim;
- 3) Izvršena je detaljna analiza svih potraživanja u kašnjenju, ali nisu u potpunosti utužena;
- 4) Uspostavljena je potpuna evidencija i pregled tužbi po svim osnovama u cilju sistemskog pristupa procjeni rezervisanja. Međutim, nisu se izvršila rezervisanja dosljednom primjenom MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, u dijelu predmeta Sarajevska obilaznica;
- 5) U saradnji s nadležnim organima, Društvo je nastavilo s regulisanjem obaveza po Kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta, s ciljem povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM. Aktivnosti su u toku.

Nerealizovane preporuke

- 1) Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti za takva sredstva u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine;
- 2) Knjigovodstvena evidentiranja vršiti u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva;
- 3) Postupke javnih nabavki provoditi u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima;
- 4) Potrebno je za projekat „Uspostava Strategije, akcionih planova i mjera ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH“ procijeniti vjerovatnost očekivanih budućih koristi, u skladu s paragrafom 22. MRS-a 38 – Nematerijalna sredstva.

Neprovođive preporuke

- 1) Društvo djelatnost obavlja u skladu s pravilima primjenjivim budžetskim korisnicima, Vlada FBiH, resorno Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i Federalno ministarstvo finansija, svako u okviru svojih nadležnosti trebaju poduzeti aktivnosti na usklađivanju statusa Društva sa načinom vršenja njegove djelatnosti;
- 2) Uprava Društva je, u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, skretala pažnju Osnivaču po pitanju sredstava ostvarenih na osnovu GSM licence i potrebu da se ista prenesu na poseban račun u okviru Jedinstvenog računa budžeta FBiH, ali je stanje ostalo nepromijenjeno. Društvo ne može uticati na odluke Osnivača.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu date su ukupno 23 preporuke, od čega je 14 novih i 9 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2015. godinu (4 nerealizovane i 5 djelimično realizovanih).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema interne kontrole je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o utvrđivanju i sistematizaciji poslova i radnih zadataka definisani su uslovi koje zaposlenici moraju ispunjavati kako bi mogli raditi na određenom radnom mjestu, potreban broj izvršitelja na radnim mjestima i druga pitanja.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost s važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su Pravilnik o računovodstvenim politikama; Pravilnik o javnim nabavkama, Pravilnik o postupku direktnog sporazuma, Pravilnik o popisu, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o reprezentaciji i drugi. Međutim, doneseni interni akti nisu bili dovoljni da se uspostavi funkcionalan sistem internih kontrola, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH i Standardima interne revizije u javnom sektoru. To je za posljedicu imalo konstatovane propuste i nalaze koje smo dali u Izvještaju o obavljenoj reviziji.

Na osnovu primjene Zakona o cestama FBiH i donesenog Pravilnika o računovodstvenim politikama, način sastavljanja i prezentacija finansijskih izvještaja više je primjerena budžetskim korisnicima i vanbudžetskim fondovima. Zbog toga Društvo finansijske izvještaje ne iskazuje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, što je šire pojašnjeno u dijelovima Izvještaja koji se odnose na propuste. Ne možemo potvrditi da je uspostavljen funkcionalan sistem internih kontrola, u skladu sa zakonskom regulativom.

Društvo je, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH² i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ sačinilo Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2019. godinu i odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Preporuka:

- ***sistem internih kontrola uspostaviti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.***

Interna revizija

Odjel za internu reviziju formiran je u skladu s članom 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH i ima dva izvršioca. Sačinjen je Program rada i Studija rizika za 2019. godinu. Trogodišnji strateški plan nije pripremljen i donesen u skladu s odredbama Zakona o internoj reviziji institucija u FBiH. Tokom 2019. godine sačinjeno je pet izvještaja koji su se odnosili na: realizaciju datih preporuka Odbora za reviziju za 2018. godinu i nerealizovanih preporuka iz prethodnih godina, reviziju procesa planiranja, politika i procedura kvaliteta, organizacije strukture i strukture zaposlenih, reviziju javnih nabavki. Odjel za internu reviziju sačinio je Godišnji Izvještaj o radu, u kojem je navedeno da su u pojedinačnim izvještajima konstatovane nepravilnosti, za koje su date preporuke radi njihovog otklanjanja, o čemu je podnio i konačne izvještaje Odboru za reviziju.

² „Sl. novine FBiH“, broj 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, broj 06/17

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da nije izvršena adekvatna procjena rizika za procese na nivou Društva, odnosno odabir procesa za revidiranje u 2019. godini. Konstatujemo da obim izvršenih revizija nije dovoljan da se prepoznaju potencijalna pogrešna prikazivanja. U Planu rada za 2020. godinu predviđeni su procesi koji mogu imati značajne rizike u poslovanju, a u cilju poboljšanja poslovanja Društva.

Preporuka:

- *Odjel za internu reviziju treba pripremiti trogodišnji strateški plan u skladu s članom 14 Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, te planirati revizije procesa koji mogu imati značajne rizike u poslovanju, da bi se poboljšao sistem unutrašnjih kontrola i upravljanja.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Uprava Društva, u skladu s članovima 22–24. Zakona o javnim preduzećima, 22–25. Zakona o cestama, Statutom Društva i Smjernicama resornog ministarstva, sačinjava trogodišnje, odnosno godišnje planove poslovanja.

Uprava Društva sačinila je Prijedlog trogodišnjeg plana poslovanja za period 2019–2021. godine, koji je Nadzorni odbor odobrio 25. 4. 2019. godine, a Vlada FBiH dala je saglasnost 12. 12. 2019. godine. Skupština Društva je 13. 1. 2020. godine donijela Odluku o potvrđivanju Odluke o davanju saglasnosti na Plan poslovanja za period 2019–2021. godine. Trogodišnji plan je urađen sa detaljnim analizama trenutnog stanja i planiranim aktivnostima po sektorima Društva. U finansijskom aspektu trogodišnjeg plana dat je pregled očekivanih prihoda, rashoda, kapitalnih izdataka, izvora finansiranja, otplate kredita i finansijskog rezultata.

Uprava je u decembru 2018. godine sačinila Plan poslovanja za 2019. godinu, koji je Nadzorni odbor usvojio 8. 1. 2019. godine, a Vlada FBiH dala saglasnost 18. 4. 2019. godine. Skupština Društva je 2. 7. 2019. godine donijela Odluku o potvrđivanju Odluke o davanju saglasnosti na Plan poslovanja za 2019. godinu. Planom za 2019. godinu detaljnije su razrađeni: plan aktivnosti na održavanju magistralnih cesta, koje uključuju redovno i zimsko održavanje cesta i objekata; investicijska ulaganja vezana za Program „Modernizacija cesta FBiH“; plan poslovnih aktivnosti; projekcija prihoda i rashoda; projekcija izvora finansiranja (kredit i otplate).

Praćenje izvršenja Plana poslovanja vrši Uprava, sa Sektorom ekonomsko-finansijskih poslova, kao i ostalim učesnicima u procesu planiranja. Uprava Društva polugodišnje i godišnje razmatra ostvarenje godišnjeg plana poslovanja i u slučaju potrebe donosi odluku o revidiranju i usaglašavanju plana poslovanja, radi njegovog prilagođavanja nastalim promijenjenim uslovima.

Uprava Društva sačinila je u septembru 2019. godine Prijedlog rebalansa plana poslovanja za 2019. godinu, koji je Nadzorni odbor usvojio 31. 10. 2019. godine, te uputio Vladi FBiH na saglasnost. Vlada FBiH dala je saglasnost na Rebalans plana 12. 12. 2019. godine, a Skupština Društva 13. 1. 2020. godine.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su u sljedećim iznosima:

KM							
R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2018. god.	Plan za 2019. god.	Rebalans plana za 2019. god.	Ostvareno u 2019. god.	Indeks (6/3)	Indeks (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi	89.767.976	92.870.000	95.400.000	98.129.382	109	102
II	Rashodi	51.688.455	55.100.000	55.415.000	53.701.638	104	97
III	Finansijski rezultat	38.079.521	37.770.000	39.985.000	44.427.744	116	111

U 2019. godini iskazan je ukupan prihod od 98.129.382 KM, što je u odnosu na Rebalans plana više za 2.729.382 KM, a u odnosu na prethodnu godinu za 8.361.406 KM.

Rashodi u 2019. godini iskazani su u iznosu od 53.701.638 KM, što je u odnosu na Rebalans plana manje za 1.713.362 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 2.013.183 KM.

U 2019. godini iskazan je finansijski rezultat u iznosu od 44.427.744 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 6.348.223 KM. Razlog povećanja ukupnih prihoda, a samim tim i finansijskog rezultata, u najvećem dijelu jeste naknada od nafte i naftnih derivata i usvajanje Zakona o akcizama BiH, kojim su akcize na gorivo povećane za dodatnih 0,10 KM/litru goriva (šire objašnjeno u tački 6.1.1 Izvještaja). Povećanje ukupnih rashoda najvećim dijelom odnosi se na povećanje na poziciji Rezervisanih sredstava za rizike i neplanirane rashode, zbog izgradnje pomoćnih saobraćajnica pri realizaciji projekta *Rekonstrukcija tunela Vranduk* i *Sanacija tunela Ormanica*, te zatezних kamata po osnovu arbitražnog postupka vezanog za projekat *Sarajevska obilaznica* i zatezних kamata obračunatih na potraživanja nastala tokom realizacije projekta *Izgradnja tunela Karaula*.

Način planiranja, održavanja i zaštite, rekonstrukcije, obnove i izgradnje magistralnih cesta, za koje je nadležno Društvo, regulisan je članovima 22–25. Zakona o cestama FBiH. U skladu s navedenim, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je Odlukom broj 190/16 od 14. 7. 2016. godine usvojilo „Okvirnu strategiju prometa Bosne i Hercegovine za period 2016–2030. godine⁴. Na osnovu Okvirne strategije, Parlament FBiH je 8. 11. 2016. godine usvojio „Transportnu strategiju Federacije BiH sa Zaključcima za period 2016–2030. godine“⁵ gdje je, između ostalih aktivnosti, prioritet dat Programu „Modernizacija cesta u FBiH“. Uprava Društva je, u skladu s članom 24. Zakona o cestama FBiH, u januaru 2020. godine donijela „Srednjoročni program održavanja, zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove magistralnih cesta FBiH 2020–2023. godine“, koji do okončanja revizije nije razmatrala Vlada FBiH ni Parlament FBiH.

Program „Modernizacija cesta u Federaciji BiH“ za period 2017–2021. godine predstavlja jednu od najznačajnijih aktivnosti Društva, koja obuhvata: izgradnju dionica magistralnih cesta i sanaciju/rekonstrukciju objekata (mostova i tunela), rekonstrukciju postojećih cesta i cestovne konstrukcije, korekciju osovine, izgradnju trećih traka za spora vozila, sanaciju/rekonstrukciju crnih tačaka i opasnih mjesta i dr.

Prioriteti u Društvu odnose se na održavanje magistralnih cesta, koje uključuje redovno održavanje cesta i objekata, dok su investicijska ulaganja usmjerena na aktivnosti vezane za Program „Modernizacija cesta FBiH“, završetak ranije započetih projekata, eliminaciju najštećenijih dijelova cesta, sanaciju klizišta i crnih tačaka, sistema za odvodnju, sanaciju cestovnih objekata, eksproprijaciju, poboljšanje građevinskih objekata na složenim čvorištima i priključcima i izradu projektne dokumentacije. Program „Modernizacija cesta u Federaciji BiH“ za period 2017–2021. godine finansira se iz dugoročnih kredita međunarodnih razvojnih banaka, a dijelom i vlastitih sredstava.

U 2019. godini planirane su i ostvarene sljedeće investicije:

KM

R. br.	OPIS	Realizovano 2018.	Plan ulaganja za 2019. god.	Rebalans plana ulaganja za 2019. god.	Ostvareno u 2019. god.	Indeks (6/5)	Indeks (6/3)
1	2	3	4	5	6	7	
I	Nabavka stalnih sredstava	300.270	749.000	894.000	463.182	52	154
II	Program „Modernizacija cesta u FBiH“	17.571.833	113.773.800	56.781.500	48.509.075	85	276
III	Projekti JP Ceste FBiH	3.788.910	48.627.200	56.546.000	11.457.957	20	302
IV	Eksproprijacija i elaborati eksproprijacije	2.601.448	4.900.000	4.900.000	6.124.057	125	235
V	Projekti iz Budžeta FBiH i GSM licence	647.851	10.500.000	-	-	-	-
VI	Donacije	11.200	-	-	253.479	-	2263
	UKUPNO	24.921.512	178.550.000	119.121.500	66.807.750	56	268

Ukupne investicije realizovane su u iznosu od 66.807.750 KM, što je u odnosu na Rebalans plana manje za 52.313.750 KM. Projekti finansirani kreditnim sredstvima, obuhvaćeni Programom „Modernizacija cesta u FBiH“ ostvareni su u iznosu od 48.509.075 KM, što je u odnosu na prvobitni Plan manje za 65.264.725 KM, a u odnosu na Rebalans plana manje za 8.036.925 KM. Projekti finansirani iz vlastitih sredstava ostvareni su u iznosu od 11.457.957 KM, što je u odnosu na Rebalans manje za 45.088.043 KM.

⁴ „Sl. glasnik BiH“, br. 71/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 22/17

Na realizaciju plana investicija uticalo je: kasno usvajanje Plana poslovanja, na koji je Vlada dala saglasnost u aprilu 2019. godine, a Skupština Društva u julu 2019. godine, kašnjenje u ispunjavanju uslova koji, u skladu sa ugovorima s bankama, prethode efektivnosti kredita, aktivnosti vezane za eksproprijaciju zemljišta, potrebna odobrenja za građenje i sl. Plan javnih nabavki za tekuću godinu usvojen je 8. 7. 2019. godine. Kasno usvajanje Plana nabavki ima za posljedicu kašnjenje raspisivanja tendera, kašnjenje u zaključivanju ugovora, a samim tim i u ispunjavanju planiranih aktivnosti, što najčešće vodi do prenošenja projekata u narednu godinu (šire pojašnjeno u tački 7. Izvještaja).

Pored redovnih i planiranih aktivnosti, u Društvu se svakodnevno javljaju neophodne intervencije na magistralnim cestama, te se nakon preispitivanja opravdanosti uvrštavaju u plan i realizuju, u skladu s mogućnostima. Tokom 2019. godine Vlada FBiH donijela je odluke o kategorizaciji dodatnih kilometara regionalnih u magistralne ceste, i to Velika Kladuša – Vrnograč – Radića most – Bužim – Bosanska Otoka M-4.3 i Jablanica – Posušje i Posušje – Grude – Privalj u M-17.5.

Preporuka:

- *inicirati aktivnosti sa Osnivačem i resornim ministarstvom u dijelu pravovremenog usvajanja planova poslovanja, kako ne bi dolazilo do kašnjenja projekata, a samim tim i javnih nabavki vezanih za realizaciju projekata.*

Uprava Društva izvještava Nadzorni odbor najmanje dva puta godišnje, po izradi polugodišnjeg i godišnjeg obračuna za prethodnu poslovnu godinu, a Vladi FBiH i Skupštini Društva šalje godišnji izvještaj o poslovanju.

Godišnji izvještaj o poslovanju, kao i ostale navedene akte, Nadzorni odbor i Skupština Društva nisu razmatrali do okončanja revizije.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2019. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

	KM	
	od 1. 1. do 31. 12. 2019.	od 1. 1. do 31. 12. 2018.
PRIHODI	98.129.382	89.767.976
Poslovni prihodi	97.143.360	88.741.477
Finansijski prihodi	38.007	75.913
Ostali prihodi i dobici	684.024	321.267
Prihodi iz osnove usklađivanja vrijednosti	262.555	601.730
Prihodi po osnovu promjene računovodstvene politike	1.436	27.589

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 97.143.360 KM. U okviru poslovnih prihoda iskazane su: naknada za ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata (akciza na gorivo) od 63.205.034 KM, naknada za upotrebu cesta koje se plaćaju pri registraciji za motorna vozila od 25.747.833 KM. Prihodi od posebne naknade za službu „Pomoć i informacije“ na cestama, u okviru poslovnih prihoda, iskazani su u iznosu od 5.268.037 KM.

U skladu sa članom 100. Zakona o cestama FBiH, Služba „Pomoć i informacije“ na cestama do donošenja posebnog propisa u nadležnosti je Društva, koje na osnovu javnog oglašavanja zaključuje ugovore sa auto-moto klubovima, koji imaju uslove za vršenje ove djelatnosti.

Prihodi po osnovu naknada od nafte i naftnih derivata i naknada za upotrebu cesta, koji se plaćaju pri registraciji vozila (88.952.867 KM), ne zadovoljavaju zahtjeve Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, jer nije ispunjen osnovni uslov za njegovu primjenu, a to je postojanje obostrano odobrenog Ugovora s kupcem, s obzirom na to da se radi o javnom prihodu na koji Društvo nema nikakav uticaj.

Društvo je neosnovano u cijelosti izvršilo priznavanje poslovnih prihoda u visini primljenih javnih prihoda, što je za posljedicu imalo iskazivanje neto dobiti u iznosu od 44.427.744 KM. Ukoliko bi prihodi po osnovu navedenog bili isključeni iz poslovnih prihoda, kako nalaže MSFI 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, ukupni poslovni prihodi Društva iznosili bi 8.190.493 KM.

Ovakav način evidentiranja javnih prihoda, namijenjenih za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta, dovodi do nerealnog iskazivanja podataka o uspješnosti poslovanja Društva. Posljedica toga je da finansijski izvještaji nisu sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS-om i MSFI-jem.

Preporuka:

- *radi fer i istinitog iskazivanja uspješnosti poslovanja Društva u finansijskim izvještajima, primljene javne prihode, namijenjene za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta, iskazivati na poziciji dugoročnih razgraničenja u momentu uplate do njihove realizacije.*

Prihodi od zakupa zemljišta iskazani su u iznosu od 2.175.461 KM i odnose se na prihode ostvarene po osnovu izdatih rješenja o korištenju, dok su prihodi od saglasnosti evidentirani u iznosu od 120.349 KM. Prihodi od vanrednog prevoza i prekomjerne upotrebe ceste ostvareni su u iznosu od 603.234 KM.

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 38.006 KM i najvećim dijelom odnose se na prihode zateznih kamata od 36.231 KM.

6.1.1.3 Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti iskazani su u iznosu od 684.024 KM i najvećim dijelom odnose se na: prihode od ukinutih rezervisanja po osnovu naknada zaposlenika (420.326 KM), prihode po osnovu ugovorene zaštite od rizika (119.426 KM) i po započetim sudskim sporovima (110.048 KM).

6.1.1.4 Prihodi od usklađivanja vrijednosti

Prihodi od usklađivanja vrijednosti iskazani su u iznosu od 262.555 KM i odnose se na prihode po osnovu usklađivanja vrijednosti građevinskih objekata, postrojenja i opreme od 218.590 KM i nematerijalnih sredstava od 44.483 KM. Evidentirani su u skladu s MRS-om 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći. **Na poziciji unaprijed naplaćenih odloženih prihoda, evidentirani su izvori sredstava po osnovu stalne imovine (poslovna zgrada, transportna sredstva, elektronska oprema, namještaj). Ova stalna imovina tretira se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH, što nije utemeljeno Zakonom o cestama FBiH niti drugim aktima iz kojih bi se moglo potvrditi da je imovina finansirana iz doniranih sredstava (sredstva iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata, naknada za upotrebu cesta pri registraciji).**

Amortizacija na ova sredstva evidentira se po principu sučeljavanja, tako što se obračunata amortizacija iskaže na troškovima kao protustavka ispravke vrijednosti stalnih sredstava, a za isti iznos se umanjuje odgođeni prihod (izvori sredstava) klasificiran za ove namjene, a iskazuje prihod od usklađivanja vrijednosti. To nije u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta za privredna društva.

Preporuka:

- *knjigovodstvena evidentiranja stalnih sredstava vršiti u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, uz poštivanje Međunarodnih računovodstvenih standarda.*

6.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 53.701.638 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2.013.183 KM, a čine ih:

	KM	
	1. 1. – 31. 12. 2019.	1. 1. – 31. 12. 2018.
RASHODI	53.701.638	51.688.455
Poslovni rashodi:	49.691.099	47.972.788
Materijalni troškovi	1.990.411	3.034.660
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	4.726.766	4.194.576
Troškovi proizvodnih usluga	40.356.272	37.145.262
Amortizacija	262.555	601.731
Troškovi rezervisanja	74.645	738.414
Nematerijalni troškovi	2.280.450	2.258.145
Finansijski rashodi	3.992.049	2.282.742
Ostali rashodi i gubici, osim stalnih sredstava namijenjenih prodaji	14.891	10.148
Rashodi iz osn. prom. rač. politika i ispr. neznač. greški iz ranijih perioda	3.599	1.422.777

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 49.691.099 KM i čine najznačajniju stavku u strukturi ukupnih rashoda.

6.1.2.2 Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 1.990.411 KM i u direktnoj su vezi s ostvarenim prihodom po osnovu obavljanja redovne djelatnosti. Najvećim dijelom odnose se na: utrošeni repromaterijal (so) 1.783.837 KM, utrošeno gorivo službenih vozila (86.406 KM) i troškove električne energije (35.068 KM).

Utrošeni repromaterijal (so) iskazan je u iznosu od 1.783.837 KM i odnosi se na utrošenu so za redovno održavanje magistralnih cesta, nabavljenu putem otvorenog postupka javnih nabavki za zimsku sezonu 2018/2019. godine i 2019/2020. godine. Dobavljači za so bili su: „Solana“ d.d. Tuzla i „Bom Impex“ d.o.o. Banja Luka (za so NaCl granulacije 0,1 mm) i „Macot Sol“ d.o.o. Mostar (za so CaCl₂). Za sezonu 2018/2019. godine Društvo je nabavku soli vršilo i od **dobavljača sa kojima su potpisani ugovori za redovno održavanje, budući da je na postupke nabavke morske soli NaCl granulacije 0/4 mm uložena žalba, te je postupak poništen (šire pojašnjeno u tački 7. Izvještaja).**

Utrošeno gorivo za službena vozila iskazano je u iznosu od 86.406 KM. Društvo raspolaže 31 službenim vozilom, a koriste se u skladu s Pravilnikom o korištenju službenih vozila javnog preduzeća Ceste FBiH, usvojenim u julu 2017. godine. Pravilnikom je definirano je vođenje evidencije o izdatim putnim nalogima vozila. Na kraju mjeseca vrši se usaglašavanje evidencije putnih naloga, u skladu sa

izvještajem o potrošnji goriva. Tokom 2019. godine Društvo je nabavku goriva vršilo od dobavljača HIFA Petrol d.o.o. Sarajevo, u skladu s ugovorima nakon provedenog otvorenog postupka javne nabavke.

6.1.2.3 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

U okviru poslovnih rashoda značajni su izdaci za plaće i ostala lična primanja, a njihova struktura je:

	KM
Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih	4.726.766
Troškovi plaća i naknada plaća	4.035.656
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	396.763
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	174.348
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	119.999

Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 4.432.419 KM. U okviru njih najveći su troškovi plaća i naknada plaća zaposlenih u iznosu od 4.035.656 KM, a čine ih: neto plaće i pripadajući porezi i doprinosi.

Obračun i isplata plaća i naknada vrši se u skladu sa Zakonom o radu,⁶ Pravilnikom o radu (u primjeni od 2019. godine), Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji (2019. godina) i ugovorima o radu.

Pravilnikom o radu na jedinstven način su regulisane plaće zaposlenih, osnovna i najniža neto plaća, koeficijenti po grupama složenosti poslova, dodaci i naknade plaća i dodatna primanja. Obračun i isplate naknada troškova zaposlenih vršene su u skladu s podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

Najviša neto plaća isplaćena u Društvu u 2019. godini je plaća direktora u iznosu od 5.611 KM, a najniža u iznosu od 1.182 KM. Visinu plaća za direktora i izvršne direktore utvrđuje Nadzorni odbor i reguliše se menadžerskim ugovorom, na koji saglasnost daje i resorno ministarstvo, u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH. Menadžerskim ugovorima utvrđena je mjesečna osnovna plaća direktora Društva u iznosu od 4,9 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, uvećana za svaku godinu navršenog staža za 0,6%, a izvršnim direktorima u iznosu od 4,7 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u Federaciji BiH, uvećana za svaku godinu navršenog staža za 0,6%.

Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih, iskazani u iznosu od 396.763 KM, regulisani su i isplaćeni u skladu sa Pravilnikom o radu i Odlukama direktora o visini utvrđenih naknada. U okviru ovih troškova najznačajniji su troškovi toplog obroka od 161.420 KM, troškovi prevoza na posao i sa posla od 80.403 KM i troškovi regresa za godišnji odmor u iznosu od 41.987 KM, te dnevnice za službena putovanja u zemlji od 21.227 KM i u inostranstvo od 20.320 KM.

Naknade za topli obrok obračunavale su se na osnovu Odluke direktora o utvrđivanju visine naknade za ishranu u toku rada u visini od 1% dnevno prosječne mjesečne neto plaće ostvarene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Naknade za prevoz na posao i sa posla odnose se na troškove prevoza za zaposlenike kojima nije osiguran prevoz na posao i sa posla. Utvrđene su članom 132. Pravilnika o radu, po kojem radnik koji putuje svaki dan na posao od mjesta stanovanja do mjesta rada, ostvaruje pravo na naknadu u visini mjesečne karte gradskog, prigradskog, odnosno međugradskog saobraćaja. Pravo na naknadu ostvari se na osnovu pisanog zahtjeva radnika, potvrde o prebivalištu i utvrđene kilometraže potvrdom prevoznika.

Naknada zaposlenima za godišnji odmor (regres) u 2019. godini iskazana je u iznosu od 41.987 KM. Pravilnikom o radu i Odlukom o visini regresa regulisano je da se regres isplaćuje u iznosu od 50%

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16

prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije isplate. Regres za 2019. godinu isplaćen je za 91 zaposlenika.

Troškovi službenih putovanja zaposlenih odnose se na troškove dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu. Visina dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu isplaćuje se na način propisan za federalne organe uprave.

Naknade članovima odbora iskazane su u iznosu od 116.008 KM, a odnose se na isplate naknada članovima Nadzornog odbora, članovima Odbora za reviziju, punomoćniku Skupštine Društva, te pripadajućih poreza i doprinosa. U skladu sa Rješenjem o imenovanju, Zakonu o porezu na dohodak,⁷ Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁸ obračunava se i isplaćuje mjesečna naknada članovima odbora. Predsjedniku Nadzornog odbora isplaćuje se mjesečna naknada u visini od 70% od dvije prosječne neto plaće, isplaćene u Federaciji BiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, a članovima 80% od iznosa mjesečne naknade predsjednika Nadzornog odbora Društva. Predsjedniku Odbora za reviziju pripada mjesečna naknada od 70% od iznosa utvrđene mjesečne naknade predsjednika Nadzornog odbora, a članovima 70% od utvrđene mjesečne naknade člana Nadzornog odbora.

Na osnovu člana 9. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH i uz pisanu saglasnost resornog Ministarstva, visina naknade za rad punomoćnicima za prisustvovanje na sjednicama iznosi 300 KM po održanoj sjednici.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 58.340 KM i odnose se na troškove po osnovu zaključenih ugovora o djelu, te pripadajućih poreza i doprinosa. Ove naknade obračunavaju se u skladu sa zakonskim propisima na osnovu potpisanih ugovora, između ostalog za usluge izrade elaborata, eksproprijacije, vještačenja parcela i sl.

6.1.2.4 Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 40.356.272 KM. Najznačajniji su troškovi: usluga održavanja u iznosu od 35.178.431 KM, usluga izrade i dorade učinaka u iznosu od 4.983.733 KM, zakupa u iznosu od 114.795 KM, te troškovi sajмова, izložbi, manifestacija u iznosu od 47.026 KM.

Troškovi usluga održavanja čine najveći dio troškova proizvodnih usluga: redovno održavanje cestovne infrastrukture (32.349.481 KM), redovno održavanje semaforne opreme i rasvjete (466.325 KM), troškovi ulaganja u lokalne i regionalne ceste (1.135.655 KM), troškovi javne rasvjete (468.677 KM) i troškovi za IRAP snimanje cestovne mreže (409.557 KM). Troškovi redovnog održavanja cesta vrše se na osnovu Zakona o cestama u FBiH, Pravilnika o održavanju javnih cesta i sklopljenih Ugovora sa izvođačima radova. Aktivnosti se odnose na skup mjera i radnji koje se obavljaju tokom godine na cestama, uključujući i sve objekte i instalacije sa svrhom održavanja prohodnosti, tehničke ispravnosti i sigurnosti prometa na cestama. **Zbog isteka Okvirnog sporazuma redovnog održavanja cesta za period od 1. 9. 2014. do 31. 8. 2018. godine, pokrenut je postupak javne nabavke u julu 2018. godine, za naredni, četverogodišnji period, ali poništio ga je Ured za razmatranje žalbi. Zbog uložene žalbe Društvo je produžilo postojeće ugovore, sklopljene sa dobavljačima do 30. 6. 2019. godine, odnosno do okončanja postupka nabavke i sklapanja novih ugovora, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. U ponovljenom postupku javne nabavke sklopljeni su ugovori sa odabranim dobavljačima na period od 1. 7. 2019. do 30. 6. 2023. godine za 10 od 12 lotova. Radi uložene žalbe za lot 5 i lot 7 održavanje je ustupljeno izvođačima radova s kojima su sklopljeni ugovori za period 2019/2023. godine (šire pojašnjeno u tački 7. Izvještaja).** Ugovorima o održavanju definisano je da stručno-tehnički nadzor nad izvođenjem radova vrši naručilac putem ovlaštenih predstavnika (nadzornih organa). Nadzorni organi dužni su kontrolirati da li se radovi izvode u skladu sa usvojenim dinamičkim planom, prema propisima, standardima, smjernicama, odnosno da se izvođenjem radova

⁷ „Sl. novine FBiH“, 10/08, 09/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁸ „Sl. novine FBiH“, 67/08

ne ugrožava sigurnost učesnika u prometu. Društvo provodi nadzor i kontrolu nad realizacijom ugovora, a plaćanja se vrše u skladu sa definisanim uslovima.

Usluge izrade i dorade učinaka odnose se na troškove Službe „Pomoć i informacije“ na cestama (u daljem tekstu SPI). U skladu s članom 100. Zakona o cestama, Služba pruža tehničku pomoć motoriziranim sudionicima u prometu. Odlukom Vlade FBiH o Službi „Pomoć i informacije“ od 20. 1. 2011. godine određena je visina naknade za tri vrste motornih vozila: za motocikle (3 KM), za putničke automobile i autobuse (8 KM) i teretna motorna i priključna vozila (8 KM). U skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, organizacija Službe „Pomoć i informacije“ na cestama smještena je u Sektoru za održavanje i zaštitu cesta i sigurnost prometa, u Odsjeku sigurnost prometa.

Za period od 1. 1. 2019. do 31. 12. 2019. godine, nakon provedenog otvorenog postupka i zaključenog okvirnog sporazuma za obavljanje usluga SPI-ja na javnim cestama Federacije BiH, sklopljeni su ugovori sa Auto-moto savezom u BiH (AMS u BiH za područje Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog, Zapadnohercegovačkog kantona i Kantona 10) i sa BIHAMK-om (Bosanskohercegovački auto-moto klub za područja Unsko-sanskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Bosanko-podrinjskog, Srednjobosanskog, Hercegovačko-neretvanskog i Kantona Sarajevo).

Izvršene usluge za 2019. godinu odnose se na usluge: BIHAMK-a Sarajevo u iznosu od 3.961.6797 KM i „AMS BiH“ Mostar od 1.022.053 KM. U skladu s članom 100. Zakona o cestama FBiH, prikupljena finansijska sredstva koja se uplaćuju prilikom registracije vozila na mjesečnoj osnovi koriste se isključivo za ovu namjenu. Ugovoreni iznosi su procjena broja registriranih vozila i visine naknade u FBiH. Ugovorima je definisano da svaka situacija pomoći na cesti ne može početi bez odobrenja ovlaštenog lica, te da se isplata vrši prema privremenim obračunskim situacijama, nakon što Društvo izvrši kontrole. Nadzor nad radom Službe obavlja ovlašteno lice Društva kontrolom privremenih obračunskih situacija, dnevnika informisanja i dnevnika pomoći na cesti za svaku bazu SPI-ja (registarske oznake vozila, mjesto gdje je pružena usluga, obim intervencije i sl.) Planskim obilaskom baza SPI-ja i putem nadzora intervencija na terenu, kontrola zaposlenika vrši se i na licu mjesta (urednost vođenja dnevnika, stanje i opremljenost vozila i sl.), te se zapisnički konstatuje zatečeno stanje. Za svaku akciju iz prometno-preventivnih aktivnosti izdaje se odobrenje, na osnovu zahtjeva u kojem se navodi šta će se raditi, kada i koliko sudionika će biti prisutno. Nakon završetka akcije, u okviru obračunske situacije kontroliše se izvještaj koji sadrži navedene elemente i finansijski dio (strukturu i specifikaciju svih troškova na računima za izvršene usluge i nabavke). Nakon kontrole privremene obračunske situacije, novčani iznos se umanjuje za one aktivnosti i novčane iznose koji nemaju adekvatno pokriće (realizaciju). Plan, program i izvještaj o realizaciji plana i programa Društvo dostavlja polugodišnje resornom Ministarstvu. Prema dostavljenim mjesečnim obračunskim situacijama, tokom 2019. godine prikupljena sredstva SPI-ja iznosila su 5.268.037 KM, a vrijednost izvršenih usluga 4.898.104 KM. Ukupna utrošena sredstva odnosila su se na: pomoć na cesti (3.477.098 KM), informiranje (692.518 KM) i prometno-preventivne aktivnosti (728.488 KM). Unaprijeđeni su poslovi informiranja javnosti postavljanjem kamera za videonadzor saobraćajnica, te informiranja putem web-portala BIHAMK-a (76 lokacija) i AMS-a u BiH (22 lokacije) o stanju na cestama i njihovoj prohodnosti.

Troškovi zakupa nastali su po osnovu postojećih ugovora o zakupu kancelarijskog prostora i parking-prostora Mostaru, Bihaću i Sarajevu (67.694 KM), zakupu arhivskog prostora (34.917 KM) i zakupu licenci (12.183 KM).

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 262.555 KM. Obračunavaju se linearnom metodom otpisa, tokom procijenjenog korisnog vijeka imovine. Primjenjuju se stope amortizacije propisane nomenklaturom, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.1 Izvještaja.

Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije iskazani su iznosu od 74.645 KM. Ove troškove čine: rezervisanja za odlaske u penziju zaposlenika (61.258 KM) za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine i po osnovu gubitaka na ugovorima o izgradnji u visini od 13.387 KM.

6.1.2.5 Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 2.280.450 KM, a najznačajniji su: ostali nematerijalni troškovi (1.796.352 KM), troškovi neproizvodnih usluga (247.515 KM) (advokatske, komunalne, revizijske, konsultantske usluge i sl.), troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga (105.580 KM) (poštanske, telefonske, internet-usluge, usluge brze pošte i sl.), troškovi poreza, naknada i taksi (25.718 KM), troškovi premija osiguranja (41.519 KM) (imovine, prometnih sredstava i osiguranje zaposlenih od posljedica nesretnih slučajeva), troškovi reprezentacije (32.378 KM).

Ostali nematerijalni troškovi najvećim dijelom odnose se na troškove arbitraže *Sarajevske obilaznice* u iznosu od 1.527.340 KM i troškove po osnovu izgubljenih sudskih sporova u iznosu od 99.206 KM, za koje je Društvo imalo saznanja, a nije izvršilo rezervisanja sredstava u prethodnom periodu, jer su bili ispunjeni uslovi za priznavanje u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (šire pojašnjeno u tački 6.2.4.1 Izvještaja).

6.1.2.6 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 3.992.049 KM, a se odnose na ostale finansijske rashode (2.238.853 KM), izdatke za kamate po osnovu kreditnih linija i zatezne kamate po osnovu sudskih presuda (1.456.658 KM) i negativne tečajne razlike (296.538 KM).

Ostali finansijski rashodi najvećim dijelom odnose se na jednokratnu bankarsku proviziju po kreditu EBRD 47464 u iznosu od 1.276.289 KM i provizije/takse na nepovučena sredstva u iznosu od 962.563 KM. Provizije/takse na nepovučena sredstva Društvo je platilo po osnovu ugovora za dva kredita IBRD-a i EBRD-a, jer nisu ispunjeni potrebni uslovi za povlačenje odobrenih kreditnih sredstava (šire pojašnjeno u tački 6.2.4.2.1 Izvještaja).

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Društva za 2019. godinu iskazan je pozitivan finansijski rezultat – višak prihoda nad rashodima od 44.427.744 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, s obzirom na to da je Društvo:

- **poslovne prihode iskazalo u visini primljenih javnih prihoda, što nije u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima (tačka 6.1.1 Izvještaja).**

Odredbama Zakona o cestama FBiH definisano je da Društvo ne posluje na komercijalnoj osnovi, niti je osnovano radi sticanja dobiti, već svoje aktivnosti obavlja na osnovu plana i programa rada koji je odobrila Federacija BiH. Razlika javnih prihoda i javnih rashoda Društva predstavlja finansijski rezultat koji je neoporeziv. Finansijski rezultat se raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu javnih cesta. Konačnu odluku o načinu raspodjele finansijskog rezultata – viška prihoda nad rashodima za 2019. godinu donijet će Skupština Društva u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o cestama FBiH i Statutom Društva.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilansa iskazana je:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	2.253.182.638	2.160.241.825
Nematerijalna sredstva	2.224.223.012	2.131.807.705
Nekretnine, postrojenja i oprema	6.112.141	5.926.804
Dati avansi	7.847.485	7.507.320
Druga dugoročna potraživanja	15.000.000	15.000.000

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 2.224.223.012 KM, a sastoje se od nematerijalnih sredstava u pripremi (155.422.010 KM), ulaganja u tuđu imovinu (2.068.699.377 KM) i ostale nematerijalne imovine (40.503 KM).

Nematerijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 155.422.010 KM i odnose se na ulaganja u cestovnu infrastrukturu, **od čega se najmanje 8.978.191 KM odnosi na investicije koje su započete prije pet i više godina, a čija realizacija značajno kasni ili su aktivnosti u potpunosti zaustavljene.**

Najznačajniji projekti iz ranijeg perioda su: rekonstrukcija i izgradnja cesta: Izačić – Vrkašić – Orljani (2.054.945 KM), Posušje – Jablanica (1.718.006 KM), Ljubuški – Grude (870.215 KM), Hrenovica – Goražde (736.162 KM), granica RH – Livno – Glamoč (257.096 KM) i Lepenica – Šamin Gaj (132.945 KM).

Računovodstvenim politikama Društva definisano je da će se za projekte koji nakon faze projektiranja u periodu od pet godina ne ulaze u daljnju realizaciju (izvođenje, nadzor i revizija) izvršiti procjena realizacije. Ukoliko se procijeni da projekt neće biti realizovan, on će se otpisati na teret rashoda ili izvora finansiranja.

Popisna komisija je izvršila procjenu nastavka moguće realizacije projekata, u skladu sa članom 33. Pravilnika o računovodstvenim politikama. **Prema sačinjenom izvještaju, projekti ukupne vrijednosti od 1.154.329 KM, koji se duži period nalaze na investicijama u toku, neće se realizovati niti su otpisani.**

Ne može se potvrditi da je Uprava izvršila analizu svih dosadašnjih ulaganja, budući da tokom 2019. godine nije bilo novih ulaganja.

Preporuka:

- **izvršiti detaljnu analizu započelih projekata i primijeniti računovodstvene politike i ostala interna akta Društva na projekte za koje se procijeni da neće doći do realizacije.**

Ulaganja u tuđu imovinu od 2.068.699.377 KM odnose se na ulaganja u cestovnu infrastrukturu.

Cestovna infrastruktura je, u skladu sa Zakonom o cestama FBiH, data na upravljanje i održavanje Društvu. Prema računovodstvenim politikama Društva, cestovna infrastruktura iskazuje se kao nematerijalna imovina u vidu prava sa neograničenim vijekom trajanja. Vrednovanje ove imovine vrši se po modelu revalorizacije, s tim da se svake dvije godine vrši procjena i vrijednosno usklađivanje. U 2019. godini Društvo je angažovalo stalnog sudskog vještaka koji je sačinio Elaborat o procjeni vrijednosti cestovne infrastrukture, prema kojem procijenjena fer vrijednost na datum bilansa iznosi 2.068.699.377 KM, dok je knjigovodstvena vrijednost 2.041.944.951 KM. Efekti procjene fer vrijednosti (povećanje vrijednosti) u iznosu od 26.754.425 KM evidentirani su u poslovnim knjigama kao povećanje ostalog osnovnog kapitala (izvori sredstava). **To nije u skladu sa zahtjevima paragrafa 85 MRS-a 38 – Nematerijalna imovina, koji nalaže da ako se knjigovodstvena vrijednost nematerijalne imovine poveća zbog revalorizacije, to povećanje se priznaje u ostalu sveobuhvatnu dobit i akumulira u kapitalu u okviru pozicije revalorizacione rezerve. To povećanje se priznaje u dobit ili gubitak u obimu u kojem poništava revalorizacijsko smanjenje vrijednosti iste imovine, koje je prethodno priznato u dobit ili gubitak.**

Ističemo da, prema zahtjevima MRS-a 38, vrednovanje nematerijalne imovine po fer vrijednosti podrazumijeva postojanje aktivnog tržišta, koje ne postoji u BiH, što dovodi u pitanje da li je procijenjena vrijednost zaista fer vrijednost po kojoj se imovina može prodati. Postavlja se i pitanje adekvatne i realne procjene za ovu vrstu posla, s obzirom na obimnost i složenost cestovne infrastrukture.

Preporuka:

- **knjigovodstvena evidentiranja nematerijalne imovine vršiti u potpunosti u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, koji podrazumijeva primjenu MRS-a 38 – Nematerijalna imovina.**

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najveći dio stalnih sredstava i iskazane su u iznosu od 6.112.141 KM. Struktura i promjene na ovoj imovini daju se u tabeli:

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Transportna sredstva	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost						
na 1. 1. 2019.	926.862	4.832.003	3.673.183	941.451	176.060	10.549.559
- direktna povećanja u 2019. godini	-	-	-	-	404.112	404.112
- prenos sa pripreme	-	-	295.674	157.892	(453.566)	-
- otuđenje i rashodovanje	-	(100.187)	(45.737)	(34.455)	--	(180.379)
na 31. 12. 2019.	926.862	4.731.816	3.923.120	1.064.888	126.606	10.773.292
Akumulirana amortizacija						
na 1. 1. 2019.	-	534.694	3.426.981	661.080	-	4.622.755
- amortizacija	-	49.126	90.739	78.207	-	218.072
- otuđenje i rashodovanje	-	(100.187)	(45.034)	(34.455)	-	(179.676)
na 31. 12. 2019.	-	483.633	3.472.686	704.832	-	4.661.151
Neto knjigov. vrijednost						
na 31. 12. 2018.	926.862	4.297.309	246.202	280.371	176.060	5.926.804
na 31. 12. 2019.	926.862	4.248.183	450.434	360.056	126.606	6.112.141

Zemljište je iskazano u iznosu od 926.862 KM i u 2019. godini nije bilo povećanja.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 4.248.183 KM i odnose se najvećim dijelom na poslovnu zgradu (4.178.520 KM). Smanjenje na ovoj poziciji u iznosu od 100.187 KM odnosi se na isknjiženje neispravnog lifta i obračunate amortizacije.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 450.434 KM, a čine ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti i uredska i informatička oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme, iskazano u iznosu od 295.674 KM, odnosi se najvećim dijelom na nabavku multimedijalne opreme za salu i GPS u iznosu od 92.545 KM, računara i računarske opreme u iznosu od 84.943 KM i digitalnog protokola za upravljanje dokumentima u iznosu od 58.012 KM, te nabavku lifta u iznosu od 49.959 KM. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu amortizacije i rashodovanja zastarjele, neispravne i dotrajale opreme po popisu.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 360.056 KM, a čine ih putnička motorna vozila. U 2019. godine nabavljena su vozila u vrijednosti od 157.892 KM. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu amortizacije i rashodovanja vozila.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 126.606 KM, od čega se 124.342 KM odnose na rekonstrukciju punkta zimske službe „Ivan-sedlo“, za koje Društvo nije regulisalo međusobne odnose sa „Sarajevoputevima“ d.d. Sarajevo vezano za izgradnju, korištenje i upravljanje skladištem.

Preporuka:

- *potrebno je intenzivirati aktivnosti sa Društvom „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo kako bi se regulisali međusobni odnosi vezani za punkt zimske službe „Ivan-sedlo“ i u poslovnim knjigama iskazati samo imovinu za koju Društvo raspolaže dokumentacijom o vlasništvu, ili je u njenom posjedu.*

Dati avansi iskazani su u iznosu od 7.847.485 KM, a najvećim dijelom odnose se na avanse date na osnovu potpisanih ugovora sa izvođačima „Euroasfalt“ d.o.o. Sarajevo i „HP Investing“ d.o.o. Mostar (Projekat *Tunel Žaba Hutovo*), kojima je avans dat 28. 8. 2018. godine u iznosu od 3.941.401 KM, te za izgradnju magistralne ceste Stolovi – Dolac (1.498.903 KM) i rekonstrukciju tunela Crnaja (1.096.891 KM).

Radovi po ugovoru *Rekonstrukcija tunela Crnaja* sastoje se od sanacije tunela, ceste i mostova na prilazima tunelu sa obje strane, uključujući i manje radove. Postupak odabira dobavljača po osnovu ovog ugovora započeo je u aprilu 2018. godine, ali je značajno kasnio zbog pribavljanja odobrenja za gradnju nadležnog ministarstva i pitanja katastra, što je riješeno Odlukom suda od 25. 3. 2019. godine. Ugovor za radove potpisan je 18. 6. 2019. godine sa izvođačem radova „HP Investing“ d.o.o. Mostar/„Euroasfalt“ d.o.o. Sarajevo na iznos od 10.968.916 KM. Nadzor je dodijeljen firmama „Divel“ d.o.o. Sarajevo, „IG“ Banja Luka i „IGH“ Mostar.

Iako je početak radova bio planiran za septembar 2019. godine, nakon završetka glavnog perioda ljetne sezone radovi nisu počeli. Početak radova je odgođen jer nije obezbijeđeno alternativno odvijanje prometa. U februaru 2020. godine urađen je Elaborat vrednovanja varijantnih rješenja, te kao rezultat analize predloženo je optimalno projektno rješenje, odnosno varijanta s izgradnjom novog tunela. Društvo se u 2020. godini obraćalo Vladi FBiH i pokrenute su aktivnosti vezane za donošenje rješenja za tunel Crnaja.

Preporuka:

- ***Društvo treba nastaviti poduzimati potrebne aktivnosti kako bi se realizovao potpisani Ugovor za rekonstrukciju tunela Crnaja, s obzirom na to da su sve potrebne predradnje izvršene.***

Druga dugoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 15.000.000 KM i odnose se na prenesena sredstva sa redovnih transakcijskih računa Društva na depozitni račun Budžeta FBiH u 2012. godini. Kako smo i ranijih godina konstatovali (Izveštaji za 2012, 2013, 2014. i 2015. godinu), nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se mogao potvrditi status ovih sredstava, odnosno da su sredstva Društva data kao pozajmica Budžetu FBiH, kako su evidentirana u knjigama Društva. Skrećemo pažnju da su, prema dopisu Federalnog ministarstva finansija iz 2016. godine, bile pokrenute aktivnosti da se obaveza po kreditu odobrenom od EBRD-a, koju je preuzelo Federalno ministarstvo finansija, a čiji je implementator Društvo, prenese na Budžet FBiH, budući da su kreditna sredstva utrošena za izgradnju Sarajevske zaobilaznice na Koridoru Vc, te da se uplaćena sredstva u iznosu od 15.000.000 KM vrate na račun JP „Ceste Federacije BiH“. Na sjednici Vlade FBiH iz 2014. godine bila je predviđena refundacija sredstava od 15.000.000 KM u periodu od 2015. do 2017. godine, sa godišnjim ratama od 5.000.000 KM. Međutim, da bi se to provelo, bilo je potrebno da oba doma Parlamenta Federacije BiH prihvate Odluku o prenosu obaveza po EBRD kreditu sa Društva na Federaciju BiH. Na sjednici Doma naroda Parlamenta FBiH, koja je održana 2015. godine, odbijen je prijedlog Odluke o prenosu obaveze po kreditu, te je na osnovu toga Ministarstvo u dopisu konstatovalo da nema nikakva dugovanja prema Društvu. Uvidom u pregled neplaćenih obaveza krajnjih korisnika Federalnog ministarstva finansija, na 31. 12. 2019. godine stanje obaveza po kreditu EBRD 31788 iznosi 69.830.602 KM, od čega je glavnica 65.723.460 KM, kamata 3.946.412 KM i taksa 160.730 KM.

Kako smo i ranijih godina konstatovali, kreditna sredstva EBRD-a utrošena su za projekat *Sarajevske zaobilaznice*, evidentirane u vanbilansnoj evidenciji Društva, jer je Društvo samo implementator projekta Vlade FBiH, tako da nije krajnji korisnik sredstava kredita. Do okončanja predmetne revizije Parlament FBiH nije donio Odluku o alociranju sredstava, niti su sredstva Društvu vraćena.

Preporuka:

- ***u saradnji s nadležnim organima nastaviti regulisati obaveze po kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta, s ciljem povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM.***

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa, po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda. Stope amortizacije date su u tabeli:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna imovina	5	20
Softver i licence	5	20
Poslovna zgrada	100	1
Specijalna oprema – alati	10	10
Uredski namještaj	9	11
Mjerni i kontrolni uređaji	5	20
Objekti kontrole naplate	35	2,86
Računarska oprema	5	20
PTT oprema	10	10
Ostala oprema	8	5
Vozila	6,5	15,30

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava na 31. 12. 2019. godine, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Posljedica toga je da se iskazana knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima ovog standarda.

Preporuka:

- **na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine.**

Vlasništvo nad nekretninama: Društvo raspolaže dokazima o vlasništvu nad svim nekretninama u posjedu.

Hipoteke i založno pravo: Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
ZALIHE	1.326.429	1.336.433
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	585.702	694.037
Dati avansi	740.727	642.396

Zalihe se vrednuju u bilansu stanja po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je niža. Nabavna vrijednost zaliha obuhvata fakturnu cijenu i sve zavisne i druge troškove koji su nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe sitnog inventara otpisuju se 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

Zalihe sirovina i materijala iskazane su u iznosu od 585.702 KM i odnose se na zalihe soli na punktovima. Sektor održavanja, zaštite cesta i sigurnosti prometa Sektoru ekonomsko-finansijskih poslova dostavlja mjesečne izvještaje o utrošku soli po izvođačima radova redovnog održavanja, na osnovu kog se u poslovnim knjigama evidentira utrošak soli na teret troškova.

Popis soli izvršen je dva puta u toku 2019. godine (30. 6. i 31. 12. 2019. godine). Uvidom u Izvještaje o izvršenom popisu konstatovali smo sljedeće:

- **Prema potpisanim ugovorima, izvođači radova dužni su skladištiti i zaštititi posipni materijal od vanjskih uticaja na punktovima zimske službe. Prilikom obavljanja redovnog godišnjeg popisa, kod šest izvođača radova redovnog i zimskog održavanja cesta, na ukupno 21 punktu, konstatovano je da so nije uskladištena na pravi način. Naime, na većini punktova so je izmiješana tako da je otežano utvrđivanje vrste i količine, nije uredno razdvojena, složena i obilježena. Također, na nekim punktovima skladišta nisu adekvatna za skladištenje soli, tako da je neupotrebljiva uslijed oštećenja.**

Preporuka:

- **pojačati nadzor nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli, kao i nad načinom skladištenja kod izvođača radova redovnog održavanja u skladu sa potpisanim ugovorima, a u slučaju neusaglašenosti poduzeti adekvatne mjere.**

Dati avansi iskazani su u iznosu od 740.727 KM i odnose se na date avanse izvođačima radova održavanja magistralnih cesta po potpisanim ugovorima („JataGroup“ d.o.o. Srebrenik: 267.599 KM, „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo: 244.815 KM, „Dobojputevi“ d.d. Doboj: 204.685 KM).

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	300.006.966	226.322.217
Transakcijski račun – domaća valuta	34.549.828	40.276.638
Transakcijski račun – strana valuta	13.814	9.166
Blagajna	-	1.706
Ostala novčana sredstva/ino krediti	265.443.324	186.034.707

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na 31. 12. 2019. godine iskazani su u iznosu od 300.006.966 KM, a odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka, blagajni i ostala novčana sredstva.

Transakcijski računi otvoreni su kod poslovnih banaka u zemlji: Raiffeisen banka (glavni račun), Intesa Sanpaolo banka, Addiko banka i Sparkasse banka d.d. Generalni direktor Društva i izvršni direktor za ekonomsko-finansijske poslove ovlašteni su za potpisivanje i raspolaganje sredstvima kod poslovnih banaka.

U glavnoj blagajni se evidentiraju: novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, isplate putnih naloga i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu i manji računi.

Ostala novčana sredstva/ino krediti iskazana su u iznosu od 265.443.324 KM i odnose se na evidenciju kreditnih sredstava u skladu s aktom Društva „Hodogram dokumentacije i procedure računovodstvene evidencije kreditnih sredstava“, koji je usvojio direktor Društva. Na ovoj poziciji evidentira se praćenje efektivnosti kredita u punom iznosu i utrošak sredstava po tranšama, nakon što se dobije izvod korespondentne banke. Stanje obaveza i plaćanja po osnovu ino kredita na 31. 12. 2019. godine usaglašena su sa Federalnim ministarstvom finansija. Ova novčana sredstva će biti zatvarana povlačenjem sredstava i realizacijom tranši.

Ovakvim načinom evidentiranja stvara se nerealna slika kako aktivnih konta, tako i pasivnih, iz razloga što se gotovina i gotovinski ekvivalenti i dugoročne obaveze uvećavaju za iznos efektivnih sredstava ino kredita, koja nisu raspoloživa na računima Društva. Na ovaj način poslovna promjena nije proknjižena na osnovu relevantnog dokumenta kao računovodstvene podloge. Sredstva se, nakon što plaćanje odobri Ministarstvo finansija i trezora BiH i ino banke, uplaćuju na račun izvođaču radova, a Društvo na osnovu dobivenog Izvoda vrši evidenciju uplaćenih sredstava.

Preporuka:

- **poslovne promjene knjižiti u skladu s adekvatnom dokumentacijom, u cilju realnog iskazivanja bilansnih pozicija.**

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	8.695.340	4.638.864
Potraživanja od kupaca	714.813	673.359
Sumnjiva i sporna potraživanja	1.410.789	1.358.312
Potraživanja stečena preuzimanjem regresnog duga	313.083	295.699
Potraživanja za PDV	6.247.004	2.283.725
Ostala potraživanja	9.651	27.769

Potraživanja od kupaca iskazana su u iznosu od 714.813 KM i odnose se na potraživanja nastala po osnovu izdatih rješenja za korištenje javnih površina pravnim i fizičkim licima radi obavljanja pratećih djelatnosti, pružanja usluga vozačima i putnicima, priključaka na javne ceste, elektronske, telefonske, antenske priključke, instaliranja uređaja i opreme, građenja komunalnih, vodoprivrednih i drugih objekata, postavljanje i korištenje reklamnih znakova, prekomjerne i vanredne upotrebe cesta.

Evidentiranje dostavljenih rješenja vrši se na način da se zaduži kupac i odobri odgođeni prihod (obaveza za odgođeni prihod), a tek naplaćena realizacija se evidentira kao prihod obračunskog perioda. Ovakvim načinom evidentiranja u finansijskim izvještajima se ne iskazuju rashodi perioda kao očekivano smanjenje ekonomskih koristi, tako da i nema uticaja na finansijski rezultat Društva.

Za sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 1.410.779 KM vode se sudski postupci kod nadležnih sudova u cilju naplate naknade za korištenje cestovnog zemljišta, ali je naplata veoma otežana.

Ne može se potvrditi da je Društvo poduzelo adekvatne aktivnosti na utuženju svih korisnika cestovnog zemljišta vodeći računa o zastari, jer 31. 12. 2019. godine nisu utuženi svi kupci za potraživanja koja datiraju iz ranijeg perioda u iznosu od 184.717 KM.

Preporuka:

- izvršiti detaljnu analizu potraživanja koja datiraju iz ranijeg perioda i poduzeti potrebne aktivnosti na njihovom utuženju.

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
KAPITAL	1.977.706.761	1.917.714.783
Državni kapital	2.000	2.000
Ostali osnovni kapital	1.977.704.761	1.917.712.783

Osnovni kapital Društva iskazan je u iznosu od 1.977.706.761 KM, a čini ga: 2.000 KM upisanog osnovnog kapitala u sudski registar i vrijednost ostalog osnovnog kapitala od 1.977.706.761 KM. Odlukom o statusnim pitanjima Društva od 1. 7. 2010. godine utvrđena je visina upisanog/osnovnog kapitala u iznosu od 2.000 KM. Prema Zakonu o cestama FBiH i Odluci, osnovni kapital čini osnovni ulog Federacije BiH kao jedinog osnivača Društva sa procentualnim učešćem od 100% vlasništva.

Zakonom o cestama FBiH definisano je da su javne ceste koje je nadležni organ proglasio za javne ceste u vlasništvu Federacije BiH. Pravilnikom o računovodstvenim politikama regulisan je način iskazivanja osnovnog kapitala, tako da se na strani izvora evidentira državni i ostali osnovni kapital Društva. Ostali osnovni kapital iskazan je u iznosu od 1.977.704.761 KM i predstavlja izvore sredstava. Pravilnikom je regulisan je način iskazivanja i raspodjela finansijskog rezultata, koji predstavlja razliku javnih prihoda i javnih rashoda, koji je neoporeziv i ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala, već se raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu magistralnih cesta.

Struktura ostalog osnovnog kapitala je:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
	1.977.704.761	1.917.712.782
Izvori sredstava – cestovna infrastruktura /ceste gornji stroj/	272.323.078	244.798.975
Izvori sredstava – cestovna infrastruktura /ceste donji stroj/	1.297.736.512	1.277.627.379
Izvori sredstava – cestovna infrastruktura /mostovi/	236.394.444	219.917.343
Izvori sredstava – cestovna infrastruktura /tuneli/	156.966.014	160.333.007
Izvori sredstava – saobraćajna signalizacija i oprema	970.420	1.021.032
Izvori sredstava – cestovna oprema – odbojna ograda	13.314.293	14.015.046

6.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su sljedeće obaveze:

	KM	
	31. 12. 2019.	31. 12. 2018.
OBAVEZE	585.504.614	474.824.556
Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike i razgraničenja	13.663.909	13.770.552
Dugoročne obaveze	530.850.065	412.406.388
Kratkoročne obaveze	40.325.316	46.964.362
Kratkoročne finansijske obaveze	18.245.357	16.531.786
Obaveze iz poslovanja	21.599.748	29.974.306
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja	439.786	366.028
Druge obaveze	40.425	92.242
Pasivna vremenska razgraničenja	665.324	1.683.254

6.2.4.1 Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike i dugoročna razgraničenja

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike iskazana su u iznosu od 3.520.284 KM i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 472.143 KM. Odnose se najvećim dijelom na rezervisanja po započetim sudskim sporovima u iznosu od 3.207.457 KM i rezervisanje za naknade i beneficije zaposlenika od 312.827 KM.

Rezervisanje za započete sudske sporove odnosi se na rezervisanja po osnovu tužbi protiv Društva za naknadu štete i drugih imovinskopravnih odnosa. Procjena je izvršena na osnovu podataka iz podnesenih tužbi, uz procjenu vjerovatnoće uspjeha tužbenog zahtjeva, kao i procjenu zateznih kamata i drugih troškova. Rezervisanje za otpremnine zaposlenika izvršeno je u skladu s Pravilnikom o radu i MRS-om 19 – Primanja zaposlenih. Prema podacima Sektora za pravne poslove, protiv Društva se vode sudski postupci u vrijednosti od 21.823.502 KM, od čega se na *Sarajevsku obilaznicu* odnosi 18.214.578 KM (gdje je Društvo implementator i troškovi nisu rezervisani), dok se ostatak odnosi se na sudske sporove protiv Društva. U 2019. godini isplaćeno je 1.671.546 KM za tužbe za koje nije izvršeno rezervisanje.

Popisna komisija je konstatovala da Knjiga tužbi, koju vodi Sektor pravnih, kadrovskih i općih poslova, nije potpuna u dijelu tužbi iz imovinskopravne oblasti koje su vođene u Sektoru za katastar nekretnina i cesta. Navedeno može imati uticaj na troškove rezervisanja i iskazani finansijski rezultat.

Preporuka:

- u Knjigu tužbi unijeti sve sporove koji se vode protiv Društva, kako bi se i rezervisanja za potencijalne troškove kreirala na realnoj osnovi.

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 10.143.624 KM, a odnose se na unaprijed naplaćeni i drugi odloženi prihod i ostala dugoročna rezervisanja i razgraničenja.

Unaprijed naplaćeni i drugi odloženi prihodi iskazani su u iznosu od 4.051.659 KM, a odnose se najvećim dijelom na unaprijed naplaćene prihode po izdatim rješenjima za korištenje cestovnog zemljišta pravnim i fizičkim licima (priklučci, panoj, vage) od 2.125.600 KM, prihode od primljenih donacija od 1.612.972 KM i prihode od regresnih tužbi od 313.083 KM. Prihodi od donacija odnose se na zaključeni Ugovor o zajmu između BiH i EBRD-a iz 2004. godine (879.536 KM) za finansiranje projekta rekonstrukcije ceste Neum – Stolac, koji se Zaključkom Vlade FBiH od 21. 9. 2009. godine trebao prenijeti na preduzeće JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar. U skladu s tim, povučena sredstva po ovom kreditu evidentirana su kao odloženi prihod do okončanja projekta. Na ovoj poziciji iskazana su i grant sredstva italijanske vlade putem EIB-a u iznosu od 733.436 KM, za finansiranje studije izvodljivosti i zaštite okoliša za projekat „Južna obilaznica Mostara“, a koja se knjiže kao odloženi prihod do momenta završetka i aktiviranja projekta.

Ostala dugoročna razgraničenja i rezervisanja iskazana su u iznosu od 6.091.964 KM i odnose se na obaveze po osnovu izvora stalnih materijalnih sredstava, odnosno knjigovodstveno evidentiranje stalnih materijalnih sredstava koja se tretiraju se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH.

6.2.4.2 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 530.850.065 KM, a odnose se na: dugoročne finansijske obaveze (dugoročni krediti), obaveze prema povezanim pravnim licima, dugoročne kredite uzete u zemlji i ostale dugoročne obaveze.

6.2.4.2.1 Dugoročne finansijske obaveze

Dugoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 428.127.165 KM, a odnose se na obaveze po osnovu: dugoročnih kredita od domaćih preduzeća i dugoročnih kredita na datum bilansiranja na osnovu zaključenih međunarodnih kreditnih sporazuma sa EIB-om, EBRD-om, WB-IDA-om i IBRD-om za projekte sanacije puteva u Federaciji BiH, projekte putne infrastrukture i sigurnosti na putevima i modernizaciju cesta u FBiH. U toku 2019. godine povučeno je ukupno 122.397.267 KM efektivnih kreditnih sredstava. Sve dospjele obaveze na 31. 12. 2019. godine po osnovu dugoročnih kreditnih zaduženja kod međunarodnih kreditnih institucija su izmirene.

- **Kredit u otplati iskazani su u iznosu od 103.156.857 KM i obuhvataju: EBRD kredit br. 37543, EIB kredit br. 23924, WB-IDA kredit br. 43710.**
  - **Kredit Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA) br. 43710** namijenjen je za finansiranje projektne „Cestovne infrastrukture i sigurnosti prometa“, u vrijednosti od 8.180.000 SDR u skladu sa sklopljenim Ugovorom od 22. 10. 2008. godine. Kreditna sredstva su namijenjena za finansiranje radova na rehabilitaciji/poboljšanju magistralnih cesta i mostova i za konzultantske usluge. Ukupna kreditna sredstva povučena su 30. 6. 2012. godine. Rok otplate kredita je 20 godina, uključujući grace period od 10 godina. Kredit se otplaćuje u periodu od 2018. do 2028. godine u 20 polugodišnjih rata. Ukupne obaveze po osnovu kredita 31. 12. 2019. godine iznosile su 14.832.263 KM.
  - **Kredit sa Evropskom investicijskom bankom (EIB) br. 23924** namijenjen je za sanaciju magistralnih cesta, mostova i konzultantske usluge (projektovanje, nadzor, tehnička pomoć u implementaciji) u vrijednosti od 50.000.000 EUR, u skladu sa Ugovorom o kreditu, potpisanom 26. 3. 2007. godine. Ugovorena kamatna stopa je varijabilna (6-mjesečni EURIBOR + fiksni raspon), a plaća se polugodišnje. Period otplate kredita je 18 godina, uključujući šest godina grace perioda. Ukupne obaveze po osnovu kredita na 31. 12. 2019. godine iznosile su 68.208.232 KM.
  - **Kredit sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) br. 37543** za projekt „Rehabilitacija cesta u BiH“ u vrijednosti od 45.000.000 EUR, po osnovu Ugovora o kreditu od 17. 7. 2007. godine, sa varijabilnom kamatnom stopom (6-mjesečni EURIBOR + 1% marže), plaća se polugodišnje. Namijenjen je za finansiranje radova na rehabilitaciji/poboljšanju magistralnih cesta, konzultantske usluge i nabavku opreme.

EBRD zaračunava i proviziju od 0,5% godišnje na neiskorištena sredstva kredita. Rok otplate je 15 godina, uključujući period odgode otplate od tri godine. Kredit se otplaćuje od 2010. do 2022. godine. U 2014. godini okončano je povlačenje sredstava. Ukupne obaveze po osnovu kredita na 31. 12. 2019. godine iznosile su 20.040.811 KM.

Dugoročni krediti od domaćih preduzeća, iskazani u iznosu od 5.000.000 KM, odnose se na obavezu prema JP „Autoceste“ d.o.o. Mostar na osnovu Odluke Vlade FBiH o odobravanju pozajmice u svrhu održavanja tekuće likvidnosti Društva od 8. 5. 2012. godine. Odlukom nije utvrđen rok povrata pozajmice.

- **Kredit u povlačenju iskazani su u iznosu od 338.795.235 KM i obuhvataju: EIB br. 82137, IBRD br. 8640 i EBRD br. 47461, vezano za Program „Modernizacija cesta u FBiH“.**

Program je sastavljen od projekata izgradnje i rekonstrukcije cestovnih dionica, a finansira se iz dugoročnih kredita međunarodnih razvojnih banaka, a dijelom i vlastitim sredstvima Društva (troškovi eksproprijacije, PDV). Realizacija Programa planirana je u četverogodišnjem periodu, počevši od 2017. godine. Ministarstvo finansija i trezora u ime BiH potpisalo je sporazume o kreditima sa međunarodnim razvojnim bankama u 2016. godini. Krediti su stavljeni na raspolaganje Federaciji BiH na osnovu subvencioniranih sporazuma između BiH i FBiH i „Cesta FBiH“ za implementatora Programa. Iako je početak realizacije Programa bio planiran u 2017. godini – zbog procedure prihvatanja kreditnih zaduženja na nivou BiH i FBiH i ratifikacije kreditnih sporazuma i kašnjenja u ispunjenju uslova u skladu sa sporazumima prethode efektivnosti kredita – pomjeren je u 2018. godinu.

- **Kredit sa Evropskom investicijskom bankom (EIB) br. 82137** zaključen je 23. 2. 2016. godine, u vrijednosti od 50.000.000 eura, promjenjive kamatne stope (EURIBOR + fiksni raspon relevantne međubankarske stope koju odredi EIB). Dospijeće kredita je 20 godina, uključujući pet godina grace perioda. Povlačenje kredita omogućeno je u 12 tranši, a minimalni iznos tranše je 3 miliona EUR. Kredit je efektivan.

- **Kredit sa IBRD-om br. 8640** zaključen je 9. 11. 2016. godine, u vrijednosti od 58.000.000 eura, promjenjive kamatne stope (EURIBOR + varijabilni raspon ovisan o valuti kredita i periodu otplate). Dospijeće kredita je 22 godine, uključujući 12 godina grace perioda. Ugovorena je jednokratna provizija od 0,25% na iznos kredita, koja je obustavljena nakon efektivnosti. Također, Ugovorom je predviđena provizija od 0,5% na nepovučeni iznos kredita, koja se obračunava 60 dana od dana potpisivanja kredita, plativo nakon efektivnosti kredita. Kredit je efektivan. Ukupno povučena sredstva po ovom kreditu iznosila su 16.131.363 KM.

- **Kredit sa EBRD-om br. 47461** zaključen je 13. 7. 2016. godine, u vrijednosti od 65.000.000 eura (u dvije tranše: 31,85 miliona i 32,50 miliona eura), promjenjive kamatne stope (EURIBOR 6 mjeseci + marža 1%). Dospijeće kredita je 15 godina, uključujući tri godine grace perioda. Ugovorena je jednokratna provizija od 1% na iznos kredita, koja će biti obustavljena nakon efektivnosti. Također, Ugovorom je predviđena provizija od 0,5% godišnje na nepovučeni iznos kredita, koja se obračunava 120 dana od dana potpisivanja, plativo nakon efektivnosti kredita. Ukupno povučena sredstva po ovom kreditu iznosila su 4.484.712 KM. Kredit je postao efektivan 29. 5. 2019. godine.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da u realizaciji međunarodnih ugovora postoje interne i eksterne slabosti koje utiču na efikasnost implementacije zaključenih međunarodnih ugovora.

Dugotrajan postupak eksproprijacije zemljišta, pribavljanja urbanističkih saglasnosti i potrebnih dozvola za građenje, usklađivanje zakonskih propisa koji su prethodili efektivnosti kredita, dovodi do spore realizacije ugovora, prebacivanje projekata iz jednog perioda u drugi, a samim tim i do povlačenja kreditnih sredstava. Navodimo neke od projekata iz Programa „Modernizacije cesta u FBiH“ čija je realizacija kasnila: izgradnja ceste Donji Vakuf – Turbe (Komar), rekonstrukcija tunela Crnaja, rekonstrukcija i sanacija za jedanaest mostova. Kao posljedica navedenog, Društvo je po osnovu dva Ugovora sa bankama IBRD-a i EBRD-a platilo provizije na nepovučena sredstva u iznosu od 962.563 KM.

Preporuke:

- *Društvo treba da izvrši potrebne predradnje u dijelu procjena i realizacije projekta, vezano za postupak eksproprijacije i izdavanja urbanističkih dozvola za gradnju, kako bi se skratilo vrijeme i procedure okončale bez dužeg zastoja i sredstva od dobijenih kredita iskoristila pravovremeno za namijenjene svrhe;*
- *poduzeti aktivnosti na pokretanju postupaka za izmjenu i donošenje novih zakonskih rješenja koja bi omogućila skraćanje vremena pribavljanja potrebnih dozvola i saglasnosti, te planirati ranije započete aktivnosti na pribavljanju ovih odobrenja.*

6.2.4.2.2 Obaveze prema povezanim pravnim licima

Obaveze prema povezanim pravnim licima iskazane su u iznosu od 68.241.083 KM i predstavljaju obaveze prema izvorima finansiranja, iz finansijskog rezultata. Po završetku investicije u pripremi – cestovna infrastruktura – i prenosom u upotrebu, istovremeno se iz odgovarajućeg izvora finansiranja prenosi na analitički konto izvora sredstava.

6.2.4.2.3 Ostale dugoročne obaveze

Ostale dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 34.481.817 KM i odnose se na obaveze za primljena sredstva Vlade FBiH po programima GSM licence za projekte koji još nisu okončani (15.797.607 KM), obaveze za kapitalna ulaganja – grant Budžeta FBiH (17.907.508 KM) i eksproprijaciju (700.178 KM) i obaveze na osnovu sufinansiranja projekata (880.267 KM).

6.2.4.3 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 40.325.316 KM, a odnose se na: kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih i druge obaveze.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 18.245.357 KM, a čini ih kratkoročni dio dugoročnih obaveza po međunarodnim kreditima.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 21.599.748 KM. Najveći dio odnosi se na: obaveze prema dobavljačima u zemlji od 20.558.339 KM i dobavljačima u inostranstvu od 719.271 KM. Najznačajniji dobavljači u zemlji su: dobavljači za modernizaciju cestovne infrastrukture, a obaveze za njih iskazane su u iznosu od 13.147.039 KM („HP Investing“ d.o.o. Mostar, „Euroasfalt“ d.o.o. Sarajevo, „HERING“ d.d. Široki Brijeg i drugi), dobavljači stalnih sredstava – infrastruktura (3.888.467 KM) (eksproprijacija zemljišta, elektrodistribucija, „BEHIĆ-SANNY BOJ“ d.o.o., „Bosman“ d.o.o. Sarajevo i dr.), dobavljači usluga redovnog održavanja (2.452.080 KM) („Ceste“ d.d. Mostar, „RAD putevi“ d.o.o. Bihać, „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo, „Rudnici gipsa“ d.d. Donji Vakuf i dr.). O dobavljačima usluga redovnog održavanja i dobavljačima cestovne infrastrukture bit će šire pojašnjeno u tački 7. Izvještaja.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja iskazane su u iznosu od 439.786 KM, a odnose se na obaveze za neto plaće za 12. mjesec 2019. godine, kao i neizmirene obaveze po osnovu doprinosa za decembar 2019. godine. Plaća za decembar i obaveze za poreze na plaće i naknade izmirene su u januaru 2020. godine.

Druge obaveze iskazane su u iznosu od 40.425 KM i u najvećem dijelu odnose se na: obaveze za naknade članovima odbora, komisija i obaveze za poreze, doprinose u vezi s naknadama fizičkim licima i ostale dažbine.

6.2.4.4 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 665.324 KM, a odnose se na obračunate kamate i servisne troškove po osnovu dugoročnih kredita.

6.2.5 VANBILANSNA EVIDENCIJA

Vrijednost vanbilansne evidencije na 31. 12. 2019. godine iskazana je u iznosu od 606.253.293 KM, a odnosi se na projekat Sarajevske obilaznice, koji se finansira iz Budžeta Federacije BiH i primljene bankovne garancije za osiguranje plaćanja. Ovaj projekat vodi se vanbilansno, jer je Društvo od osnivača zaduženo samo za implementaciju, dok je vlasnik ovih projekata Vlada FBiH. Društvo nije vlasnik, niti će imati ekonomske koristi od ovog projekta. Izgradnja Sarajevske obilaznice od Jošanice do Vlakova je projekat iz 2005. godine, kada je Vlada FBiH donijela Odluku o utvrđivanju općeg interesa za njenu izgradnju. Projekat je najvećim dijelom finansiran iz kreditnih sredstava Evropske investicijske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj, OPEC fonda, a dijelom iz Budžeta Federacije BiH. Društvo je više puta zatražilo od Federalnog ministarstva finansija i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija donošenje Odluke o prenosu obaveza po kreditu EBRD 31788 sa Društva na JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar (u skladu sa zaključkom Vlade FBiH od 21. 10. 2009. godine i sastanka od 9. 5. 2012. godine između predstavnika Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, JP „Autoceste“ i JP „Ceste Federacije BiH“), jer se suočava sa problemom nelikvidnosti i nemogućnošću izmirivanja dospjelih obaveza. Do okončanja ovog Izvještaja Odluka o alociranju sredstava nije donesena, niti su sredstva vraćena.

Primljene bankovne garancije iskazane su u iznosu od 15.827.689 KM i odnose se na osiguranje plaćanja predujmova i zadržanog plaćanja u garantnim rokovima u vezi redovnog poslovanja Društva.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 151.424.638 KM i ukupne novčane isplate od 77.739.889 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok u iznosu od 73.684.749 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2019. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu u potpunosti sastavljene u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjeva ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, i člana 38. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), kao i potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja.

U Bilješkama uz finansijske izvještaje, u okviru poslovnih prihoda, iskazani su prihodi od naknada za upotrebu cesta koji se plaćaju pri registraciji vozila (88.952.867 KM), koji predstavljaju javne prihode, što nije u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuka:

- ***bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.***

7. JAVNE NABAVKE

Društvo je zbog pokretanja i provođenja postupaka javnih nabavki u svom poslovanju usvojilo Pravilnik o javnim nabavkama (februar 2016. godine) i Pravilnik o postupku direktnog sporazuma (februar 2015. godine).

Usljed kašnjenja usvajanja Plana poslovanja za 2019. godinu (2. 7. 2019. godine), Plan nabavki za 2019. godinu usvojen je i objavljen 8. 7. 2019. godine. Za period do usvajanja Plana Društvo je provodilo nabavke prema Privremenom planu nabavki za 2019. godinu, koji je usvojen i objavljen 7. 1. 2019. godine. Pored usvojenog Plana javnih nabavki, Društvo je u periodu od 22. 7. 2019. do 18. 12. 2019. godine donijelo 28 odluka o izmjenama i dopunama Plana nabavki za 2019. godinu. Izmjene i dopune odnosile su se u najvećem dijelu na dodatne radove, izradu i reviziju projekata, geodetske usluge i dr.

Privremeni Plan nabavki sačinjen je na osnovu Rebalansa plana poslovanja za 2018. godinu. Ovim Planom su obuhvaćene planirane nabavke iz Rebalansa za 2018. godinu koje nisu bile završene u toj godini. Nabavke koje su pokrenute po Privremenom planu, a koje su završene, nisu prenesene u Plan nabavki za 2019. godinu. **Plan poslovanja odnosi se na kompletnu realizaciju poslovanja za određeni period, te je potrebno voditi računa da on odgovara planu nabavki za taj period. Donošenjem finansijskog plana stvaraju se pretpostavke i za donošenje plana javnih nabavki, vezanog za godinu za koju je finansijski plan donesen. Sklapanje ugovora nakon provedenog postupka javne nabavke, a u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, odnosi se na period na koji se finansijski plan odnosi (godinu dana), eventualno putem sklopljenog okvirnog sporazuma na maksimalan period od četiri godine, u skladu s članom 32. stav 3. Zakona o javnim nabavkama.**

Preporuke:

- *potrebno je da Plan nabavki obuhvata sve nabavke iz godine na koju se odnosi i da je u skladu s usvojenim Planom poslovanja Društva;*
- *potrebno je da Društvo provodi postupke nabavki za period na koji se donosi finansijski plan, te zaključuje ugovore na godinu dana ili putem okvirnog sporazuma, a najduže na period od četiri godine, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama.*

Prema prezentiranom Pregledu sklopljenih ugovora i pokrenutih postupaka nabavki po međunarodnim procedurama, sa 31. 12. 2019. godine Društvo je zaključilo 31 ugovor u vrijednosti od 155.000.000 KM (od ukupno planiranog 71 ugovora u vrijednosti od 327.000.000 KM, za realizaciju tokom ukupnog trajanja kredita). Najznačajnije učešće imaju ugovori (18) zajednički finansirani od EIB-a i IBRD-a, zatim pet ugovora finansiranih od EIB-a, pet od EBRD-a i tri od WB-a. Zaključenim kreditnim sporazumima između BiH i međunarodnih razvojnih banaka definisano je da će se nabavke za Program modernizacije cesta u FBiH vršiti u skladu sa standardnim pravilima nabavke banaka, te su, u skladu s članom 10(1) c) Zakona o javnim nabavkama, izuzete od primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama. Nabavke se provode u skladu sa: Pravilima nabavke Svjetske banke za finansiranje investicionih projekata – robe, radovi, nekonsultantske i konsultantske usluge, Vodičem EIB-a za nabavke, Pravilima i politikama nabavke za projekte finansirane od EBRD-a, Smjernicama za sprečavanje i borbu protiv prevare i korupcije u projektima finansiranim iz zajmova IBRD-a i IDA kredita. Društvo priprema prijedlog plana nabavki i usaglašava ga sa kreditorima. Plan nabavki sadrži procijenjene vrijednosti nabavke, metode nabavke za radove, nekonsultantske i konsultantske usluge, u ovisnosti od utvrđenih pragova vrijednosti nabavki od banaka, kao i da li su nabavke predmet prethodne (*prior review*) i naknadne revizije (*post review*).

Tokom 2019. godine provedeno je 285 postupaka javnih nabavki u iznosu od 53.188.840 KM, i to: putem otvorenog postupka 63 nabavke ukupne vrijednosti od 18.074.719 KM, ograničenog postupka dvije nabavke u vrijednosti od 32.127.762 KM, konkurentskog postupka 39 nabavki u vrijednosti od 506.529 KM, pregovaračkog postupka 12 nabavki u vrijednosti od 1.707.566 KM, direktnog sporazuma 167 postupaka u vrijednosti od 743.632 KM i putem neprioritetne usluge dvije nabavke u vrijednosti od 28.632 KM.

U revidiranoj godini Ured za razmatranje žalbi poništio je osam postupaka, dok su ponuđači podnijeli 24 prigovora, od kojih je 13 odbijeno kao neosnovano, a dvije žalbe su povučene. Jedan žalbeni postupak je na rješavanju kod Ureda za razmatranje žalbi. Revidirali smo 17 postupaka i procedure dodjele ugovora putem Privremenog plana i Plana nabavki za 2019. godinu u ukupnoj vrijednosti od 34.067.853 KM, i to: dvanaest ugovora dodijeljenih putem otvorenog postupka (u vrijednosti od 33.710.271 KM), dva konkurentna zahtjeva za dostavu ponuda (u vrijednosti od 67.803 KM), tri postupka putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci (u vrijednosti od 289.779 KM).

Uvidom u uzorkom odabrane postupke javnih nabavki utvrdili smo sljedeće:

- Kod otvorenog postupka javne nabavke **redovnog održavanja magistralnih cesta na području Federacije Bosne i Hercegovine za period 2018–2022. godine** obim i vrijednost planiranih radova i usluga procijenjena je na osnovu važećih jediničnih cijena u postojećim ugovorima redovnog održavanja, uzimajući u obzir i ažurirane podatke o dužinama pojedinih dionica magistralnih cesta. **Zbog isticanja važećeg okvirnog sporazuma u septembru 2018. godine, pripremljena je nova tenderska dokumentacija za ugovaranje radova redovnog održavanja za četverogodišnji period, a sam postupak je pokrenut 6. 7. 2018. godine.** Uložena je žalba na uslov iz tenderske dokumentacije, što je navelo Ured za razmatranje žalbi da poništi postupak. U toku žalbenog postupka Društvo je sklopilo ugovore sa postojećim dobavljačima na osnovu okvirnih sporazuma iz 2014. godine, za period od 1. 9. 2018. do 30. 6. 2019. godine, odnosno do okončanja postupka nabavke. Potpisani su aneksi ugovora kojima su se mijenjale pojedine odredbe ugovora, između ostalog da je dio ugovora i predračun za nabavku dodatne količine soli za posipanje cesta. Ugovori su sklopljeni na osnovu Zaključka Vlade FBiH broj 972/2018 od 24. 7. 2018. godine. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Ugovoreni su radovi za 12 lotova po dionicama sa sljedećim izvođačima radova: lot 1: „Rad putevi“ Bihać, lot 2: „KOV-GRAD“ d.o.o. Bužim, lot 3: konzorcij „JATA group“ d.o.o. Srebrenik i „HiH“ d.o.o. Živinice, lot 4: „DOBOJPUTEVI“ d.d. Doboj Jug, lot 5: „RUDNICI GIPSA“ z.d. Donji Vakuf, lot 6: „GORAŽDEPUTEVI“ d.d. Goražde, lot 7: „PUTEVI“ d.d. Mostar, lot 8: „SARAJEVOPUTEVI“ d.d. Sarajevo, lot 9: „CESTE“ d.d. Mostar, lot 10, lot 11 i lot 12: „CESTE“ d.d. Mostar.

Vrijednost zaključenih ugovora i aneksa ugovora za period od 1. 9. 2018. do 30. 6. 2019. iznosila je 27.966.175 KM (od čega se na nabavku soli za posipanje cesta odnosi 1.102.350 KM).

- Putem otvorenog postupka javne nabavke provedena je **nabavka posipnog materijala (soli) za zimsko održavanje cesta za zimu 2018/2019. godine** kroz tri lota za tri vrste soli. Realizovana je nabavka za lot 2 količine 6.000 tona soli NaCl, granulacije 0,1 mm, po Ugovoru od 16. 10. 2018. godine u vrijednosti od 1.446.325 KM i dodatnih 600 tona iste soli u vrijednosti od 144.086 KM putem pregovaračkog postupka po Ugovoru od 13. 2. 2019. godine od dobavljača „Solana“ d.d. Tuzla. Također, realizovana je nabavka soli za lot 3 u količini od 400 tona CaCl₂, u vrijednosti od 349.128 KM po Ugovoru od 16. 10. 2018. godine od dobavljača „Macot sol“ d.o.o. Mostar.

Budući da nabavka soli NaCl granulacije 0/4 za lot 1 nije realizovana radi žalbenog postupka pred Uredom za razmatranje žalbi BiH, Društvo je putem aneksa, bez provođenja postupka za javne nabavke sa dobavljačima s kojima su potpisani ugovori za redovno održavanje, ugovorilo nabavku određene količine morske soli.

Na ovakav način zaključeni ugovori i aneksi ugovora nisu zaključeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Društvo nije pravovremeno provodilo postupke javnih nabavki, što je dovelo do zaključivanja ugovora o dodatnim radovima bez provođenja postupka javne nabavke, kao i mijenjanja postojeće odredbe ugovora zaključenim aneksima, u dijelu nabavke soli za posipanje puteva od dobavljača radova. U Okvirnom sporazumu 2014/2018. godine, na osnovu kojeg su zaključeni novi ugovori, u članu 42. navodi se da će se nabavka posipnog materijala regulisati godišnjim ugovorom o redovnom održavanju soli, a u članu 10. godišnjih ugovora stoji da so NaCl i CaCl₂ za sprečavanje poledice na cestama nabavlja Naručilac, a sve ostale materijale za redovno i zimsko održavanje cesta Izvođač radova po cijenama iz Ugovora. Društvo je i u prethodnim godinama imalo isti problem prilikom izvođenja postupka, radi ulaganja žalbi. Ugovorni organi često ne pripreme tendersku dokumentaciju na pravilan način, što rezultira prigovorima

i žalbama, i kašnjenjem u postupku. Ugovori se ne potpisuju na vrijeme, zbog čega se Društvo obraća resornom ministarstvu i Vladi FBiH za produženje postojećih ugovora, ili pak sklapanja aneksa postojećih ugovora s ponuđačima kojima je ugovor već istekao.

- Putem otvorenog postupka provedena je nabavka posipnog materijala (soli) za redovno održavanje za zimski period 2019/2020. godine. Ugovorena je nabavka 1.000 tona industrijske soli NaCl, granulacije 0/1, za lot 2 po ugovoru od 5. 12. 2019. godine u vrijednosti od 162.630 KM od dobavljača „Bom Impex“. U 2019. godini po Ugovoru je realizovana isporuka 300 tona u vrijednosti od 48.789 KM. Nabavka soli CaCl₂ za lot 3 ugovorena je za 22 tone po Ugovoru od 6. 12. 2019. godine sa firmom „Macot sol“ d.o.o. Mostar u vrijednosti od 19.048 KM. Nabavka 925 tona morske soli NaCl, granulacije 0/4, za lot 1 nije realizovana u 2019. godini zbog žalbenog postupka pred Uredom za razmatranje žalbi.
- Ponovljeni postupak javne nabavke redovnog zimskog održavanja magistralnih cesta na području FBiH za period 2019–2023. godine objavljen je 15. 10. 2018. godine na portalu e-nabavke, putem ograničenog postupka; kriterij – najniža cijena. Nakon provedenog postupka sklopljeni su okvirni sporazumi na period od 1. 7. 2019. do 30. 6. 2023. godine. Na osnovu okvirnih sporazuma sklopljeni su jednogodišnji ugovori za period od 1. 7. 2019. do 30. 6. 2020. godine za deset od dvanaest lotova u vrijednosti od 30.360.999 KM. Postupak nabavke za lot 5 i lot 7 do 30. 6. 2019. godine nije okončan radi žalbenog postupka, pa su postojećim izvođačima radova produženi ugovori do 14. 11. 2019. godine, odnosno do završetka postupka nabavke. Budući da ni nakon 14. 11. 2019. godine nisu okončani postupci nabavke, ugovor za lot 5 u vrijednosti od 1.080.713 KM potpisan je sa izvođačima „Dobojputevi“ d.d. Doboj Jug, Konzorcij „JATA group“ d.o.o. Srebrenik i „HiH“ d.o.o. Živinice. Ugovor za lot 7 u vrijednosti od 711.445 KM potpisan je sa izvođačima radova „Ceste“ d.d. Mostar i „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo.

Preporuke:

- *postupke javnih nabavki redovnog održavanja magistralnih cesta na području Federacije Bosne i Hercegovine i nabavke posipnog materijala (soli) za zimsko održavanje cesta provoditi uz dosljednu primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima;*
- *pravovremeno pokretati procedure javnih nabavki, koje će doprinijeti uspostavljanju efikasnog procesa javnih nabavki;*
- *potrebno je preispitati i izvršiti analizu postojećeg modela nabavke posipnog materijala, potrebnu količinu i iznaći najbolji model nabavke.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima Sektora za pravne poslove, protiv Društva se vode sudski sporovi u ukupnoj vrijednosti od 21.823.502 KM (uključujući Sarajevsku obilaznicu). Na osnovu procjene Službe za zastupanje, koja uključuje sve predmete za koje su podnesene tužbe protiv Društva do 31. 12. 2019. godine, a za koje nisu donesene pravosnažne presude, rezervisanja za sudske sporove izvršena su u iznosu od 3.207.457 KM.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 22. 5. 2020. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2019. godinu.

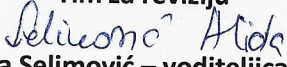
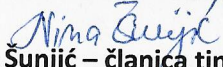
Prihvatili smo dio obrazloženja koja se odnose na poštivanje procedura za aktiviranje investicija u pripremi, rad interne revizije, te na postupak javnih nabavki.

Nismo prihvatili dio primjedbi za koje nisu data adekvatna obrazloženja i dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu mišljenja, kvalifikacija, utvrđenih nalaza i datih preporuka, s obzirom na to da:

- način priznavanja prihoda nije u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, zbog čega ni finansijski izvještaji nisu sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, kao ni sa ostalim zahtjevima iz MRS-a i MSFI-ja;
- cestovna infrastruktura nije iskazana u skladu sa zahtjevima MRS-a 38 – Nematerijalna imovina;
- taksa na nepovučena sredstva je plaćena, jer sredstva nisu iskorištena u skladu sa uslovima iz ugovora;
- ne možemo prihvatiti dostavljena objašnjenja za efikasnost realizacije projekata jer realizacija pojedinih projekata značajno kasni ili su aktivnosti potpuno zaustavljene;
- nabavke redovnog održavanja cesta na području FBiH i nabavke posipnog materijala (soli) za zimsko održavanje cesta, i pored ulaganja napora Društva, nisu provedene u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Društvo je dostavilo informacije o preduzetim aktivnostima na osnovu određenih revizorskih preporuka.

Rukovoditeljica sektora
za finansijsku reviziju

Mira Pažin

Tim za reviziju

Alida Selimović – voditeljica tima

Nina Šunjić – članica tima

IV PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine			
Javno preduzeće Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	97.143.360	88.741.477
1	Prihodi od prodaje robe	-	-
2	Prihodi od prodaje učinaka	-	-
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	-	-
4	Ostali poslovni prihodi	97.143.360	88.741.477
II	Poslovni rashodi (od 1 do 7)	49.691.099	47.972.788
1	Nabavna vrijednost prodane robe		
2	Materijalni troškovi	1.990.411	3.034.660
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	4.726.766	4.194.576
4	Troškovi proizvodnih usluga	40.356.272	37.145.262
5	Amortizacija	262.555	601.731
6	Troškovi rezervisanja	74.645	738.414
7	Nematerijalni troškovi	2.280.450	2.258.145
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	47.452.261	40.768.689
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	-	-
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	38.007	75.913
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica		
2	Prihodi od kamata	37.978	40.495
3	Pozitivne kursne razlike	29	35.418
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	-	-
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	-	-
6	Ostali finansijski prihodi	-	-
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	3.992.049	2.282.742
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima	-	-
2	Rashodi kamata	1.456.658	1.000.711
3	Negativne kursne razlike	296.538	414.946
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	-	-
5	Ostali finansijski rashodi	2.238.853	867.085
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	-	-
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	3.954.042	2.206.829
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0	43.498.219	38.561.860
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	-	-
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobiti (od 1 do 9)	684.024	321.267
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	5.888	11.160
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	-	-
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	-	-
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Dobici od prodaje materijala	2.500	3.385
6	Viškovi	23.158	
7	Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	119.426	3.181
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	533.052	303.541
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	14.891	10.148
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	-	-
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	-	-
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	-	-
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Gubici od prodaje materijala	-	-

6	Manjkovi	-	-
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	-	-
8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	5.655	
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	9.236	10.148
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	669.133	311.119
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	-	-
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA	-	-
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	262.555	601.730
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
5*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	1.436	27.589
6*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnijih grešaka iz ranijih perioda	3.599	1.422.777
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	44.427.744	38.079.521
XIV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza		
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
1	Porezni rashodi perioda	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Neto dobit neprekinutog poslovanja	44.427.744	38.079.521
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda	44.427.744	38.079.521
XVIII	Neto gubitak perioda	-	-
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda	44.427.744	38.079.521
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu	44.427.744	38.079.521
	a) vlasnicima matice	44.427.744	38.079.521
	b) vlasnicima manjinskih interesa	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu	44.427.744	38.079.521
	a) vlasnicima matice	44.427.744	38.079.521
	b) vlasnicima manjinskih interesa	-	-
	Zarada po dionicu		
	a) obična	-	-
	b) razdijeljena	-	-
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	92	86
	- na bazi stanja krajem mjeseca	92	86

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Ljubo Pravdić

Bilans stanja na 31. 12. 2019. godine					
Javno preduzeće Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo					
1	2	Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	5
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)	2.265.901.321	12.718.683	2.253.182.638	2.160.241.825
1	Nematerijalna sredstva	2.232.280.543	8.057.531	2.224.223.012	2.131.807.705
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	18.612.843	4.661.152	13.951.691	13.426.185
3	Investicione nekretnine	-	-	-	-
4	Biološka sredstva	-	-	-	-
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	7.935	-	7.935	7.935
6	Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-
7	Druga dugoročna potraživanja	15.000.000	-	15.000.000	15.000.000
8	Dugoročna razgraničenja	-	-	-	-
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-	-	-
	C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	310.074.935	46.198	310.028.737	232.297.514
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	1.372.627	46.198	1.326.429	1.336.433
2	Gotovina, kratk. potraživanja i kratkoročni plasmani	308.702.308	-	308.702.308	230.961.081
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-	-	-
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-	-	-
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	2.575.976.256	12.764.881	2.563.211.375	2.392.539.339
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	606.253.293	-	606.253.293	613.300.236
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	3.182.229.549	12.764.881	3.169.464.668	3.005.839.575
	PASIVA				
	A) KAPITAL (1 do 10)			1.977.706.761	1.917.714.783
1	Državni kapital			2.000	2.000
2	Ostali osnovni kapital			1.977.704.761	1.917.712.783
3	Emisiona premija			-	-
4	Rezerve			-	-
5	Revalorizacione rezerve			-	-
6	Nerealizovani dobiti			-	-
7	Nerealizovani gubici			-	-
8	Neraspoređena dobit			-	-
9	Gubitak do visine kapitala			-	-
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli			-	-
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA			13.663.909	13.770.552
	C) DUGOROČNE OBAVEZE			530.850.065	412.406.388
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE				
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			40.325.316	46.964.362
1	Kratkoročne finansijske obaveze			18.245.357	16.531.786
2	Obaveze iz poslovanja			21.599.748	29.974.306
3	Obaveze iz specifičnih poslova			-	-
4	Obaveze po osnovu plaća i ostalih primanja zaposlenih			439.786	366.028
5	Druge obaveze			40.425	92.242
6	Obaveze za PDV			-	-
7	Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			-	-
8	Obaveze za porez na dobit			-	-
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			665.324	1.683.254
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			2.563.211.375	2.392.539.339
	II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva			606.253.293	613.300.236
	UKUPNO PASIVA (I+II)			3.169.464.668	3.005.839.575

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Ljubo Pravdić

**Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2019. godine
(Indirektna metoda)**

Javno preduzeće Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo

	Opis	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		44.427.744	38.079.521
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	-	-
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	-	-
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	262.555	601.731
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	(5.888)	(11.160)
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)	-	-
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)	-	-
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+(-)	-	-
9	Ukupno (2 do 8)		256.667	590.571
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	10.004	173.839
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	(104.577)	27.446
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	(3.963.279)	(650.744)
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	11.378	3.632
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	1.880.021	8.966.703
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	109.924.610	6.683.137
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	(1.017.930)	451.995
17	Ukupno (10 do 16)		106.740.227	15.656.008
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		151.424.638	54.326.100
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)		-	-
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	-	-
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela		-	-
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	-	-
23	Prilivi iz osnova kamata	+	-	-
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	-	-
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	-	-
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		-	-
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-	-
29	Odlivi iz osnova kupovine osnovne imovine	-	-	-
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		-	-
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		-	-
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		-	-
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	-	-
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	-	-
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	-	-
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	-	-
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)		77.739.889	53.434.489
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	-	-
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-	-
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-	-
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	-	-
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	-	-
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	77.739.889	53.434.489
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		-	-
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		77.739.889	53.434.489
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		151.424.638	54.326.100
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		77.739.889	53.434.489
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		73.684.749	891.611

50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)			
51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		226.322.217	225.430.606
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine		-	-
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine		-	-
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda		300.006.966	226.322.217

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Ljubo Pravdić

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava 31. 12. 2019. godine

Javno preduzeće Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						Manjinski interes	UKUPNO KAPITAL
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizov. dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit	Ukupno		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2017. god.	2.000	-	-	-	1.902.869.539	1.902.871.539	-	1.902.871.539
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2017. godine, odnosno 1. 1. 2018. godine	2.000	-	-	-	1.902.869.539	1.902.871.539	-	1.902.871.539
5. Efekti revalorizacije materijala i nemat. sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	38.079.521	38.079.521	-	38.079.521
8. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	-	-	-	-	23.236.277	23.236.277	-	23.236.277
9. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Stanje na dan 31. 12. 2018. godine, odnosno 1. 1. 2019. godine	2.000	-	-	-	1.917.712.783	1.917.714.783	-	1.917.714.783
12. Efekti promjena u rač. politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2018. godine, odnosno 1. 1. 2019. god.	2.000	-	-	-	1.917.712.783	1.917.714.783	-	1.917.714.783
15. Efekti revalorizacije materijala i nemat. sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	44.427.744	44.427.744	-	44.427.744
18. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	15.564.234	15.564.234	-	15.564.234
19. Stanje na dan 31. 12. 2019. god	2.000	-	-	-	1.977.704.761	1.977.706.761	-	1.977.706.761

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2020. godine.

Direktor
Ljubo Pravić